

KPS CONGRES

Nieuwe perspectieven op activatie van deelnemers

WELKOM

JUNI 29

2023

LOCATIE
Deloitte Maastoren
Rotterdam

Programma

14.00	OPENING & INLEIDING <i>dagvoorzitter Monique van der Poel</i>
14.10	ACTIVEREN: HARD NODIG! Onderzoek 'Herstel van Balans – De financiële gezondheid van Nederlanders in onzekere tijden' <i>Wendy Brink-den Nieuwenboer</i>
14.30	ACTIVEREN: HOE DAN? Wie pakken die belangrijke én geweldige rol op? <i>Mark Boskamp</i>
15.00	NIBUD GELDPLAN BIJNA PENSIOEN Toegankelijke tools, keuzebegeleiding en activatie <i>Michael Visser</i>
15.20	TOEGANKELIJKE TOOLS VAN KEUZE BEGELEIDING EN ACTIVATIE <i>Stéfan Taubert</i>
15.40	PAUZE
16.10	PENSIOEN & KEUZE BEGELEIDING Hoe doen ze dat in landen om ons heen? <i>Andrea Middel</i>
16.30	KIEZEN, VALLEN, OPSTAAN EN WEER DOORGAAN! Van een crisis een kans maken <i>Dennis Hurkmans</i>
16.50	WRAP-UP & AFRONDING <i>Monique van der Poel</i>
17.00	SLOTWOORD <i>Don van der Steeg</i>
17.10–18.00	DRANKJE & HAPJE & NAPRATEN

OPENING & INLEIDING DOOR DAGVOORZITTER

Monique van der Poel,

wetenschapper pensioenrecht verbonden aan Expertisecentrum Pensioenrecht VU en
o.a. bestuurder en intern toezichthouder bij pensioenfondsen

ACTIVEREN: HARD NODIG!

Onderzoek 'Herstel van Balans - De financiële gezondheid van Nederlanders in onzekere tijden'

Wendy Brink- den Nieuwenboer
Expert zorgplicht en financiële gezondheid Deloitte

fd. Mijn nieuws Net binnen Beurs ▾ Krant Podcasts

'60% van Nederlandse huishoudens financieel kwetsbaar of ongezond'

Van onze redacteur

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PU

▲ Veel boodschappen werden in februari weer duurder dan in januari. © ANP / ANP

Onderzoek Nibud: '60 procent huishoudens is financieel kwetsbaar of ongezond'

Zes op de tien Nederlandse huishoudens hebben moeite financieel het hoofd boven water te houden. Dat betekent dat de financiële gezondheid van huishoudens het afgelopen jaar is gedaald.

NOS Nieuws ▾ Sport ▾ Live Programma's

Zes op de tien huishoudens komen niet of moeilijk rond

Steeds meer Nederlandse huishoudens zijn financieel kwetsbaar of zelfs financieel ongezond. In 2022 ging het in totaal om zes op de tien Nederlandse huishoudens, blijkt uit [onderzoek](#) van Deloitte in samenwerking met Nibud en Universiteit Leiden. [In 2021](#) was dat nog vijf op de tien.

Stelling

Verantwoordelijkheid deelnemer

In hoeverre is de deelnemer zelf verantwoordelijk, en in staat, om inzicht te krijgen in zijn pensioen en daarop actie te ondernemen?

Financiële gezondheid

Wat is financiële gezondheid?

We spreken van een financieel Gezond huishouden als de volgende elementen in evenwicht zijn, zowel op de korte als lange termijn:

1
 Inkomen

Het bereiken van een inkomstenstroom van voldoende omvang, regelmaat en voorspelbaarheid

2
 Uitgaven

Het afstemmen van dagelijkse, incidentele en grote uitgaven met inkomen en vermogen in de loop van de tijd

3
 Sparen

Het opzij zetten van genoeg geld voor de nabije en verre toekomst, in de vorm van sparen of investeren

4
 Lenen

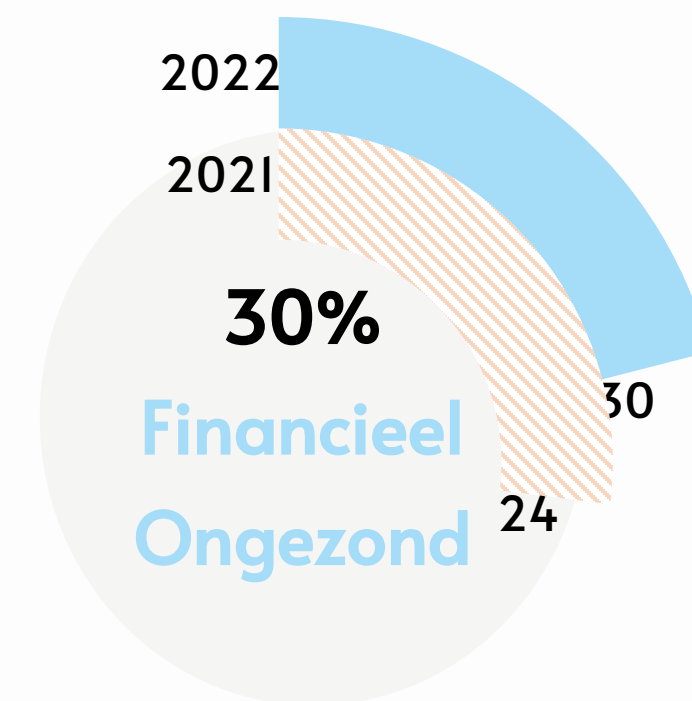
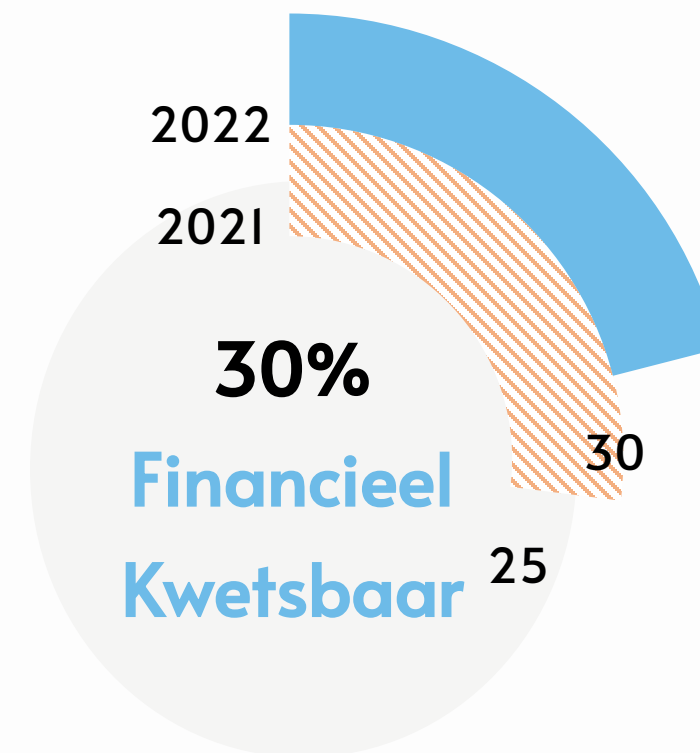
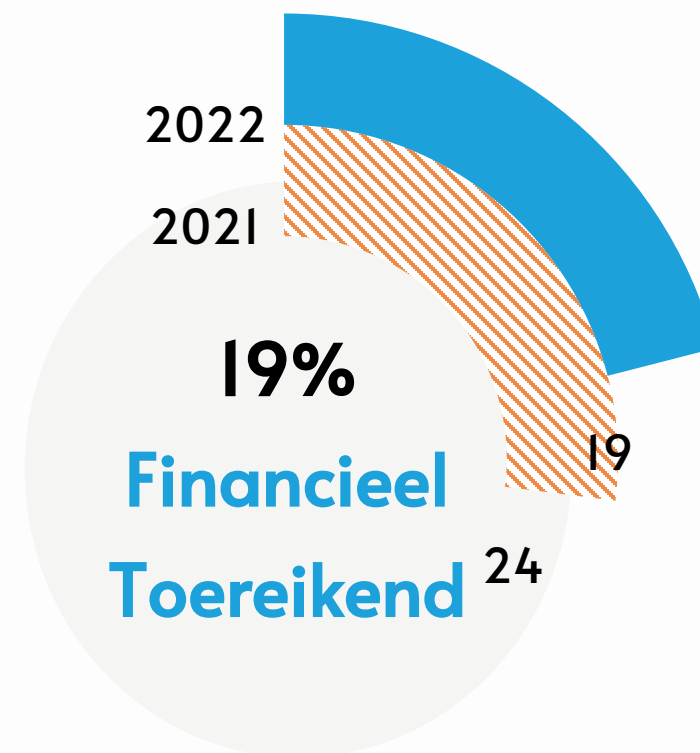
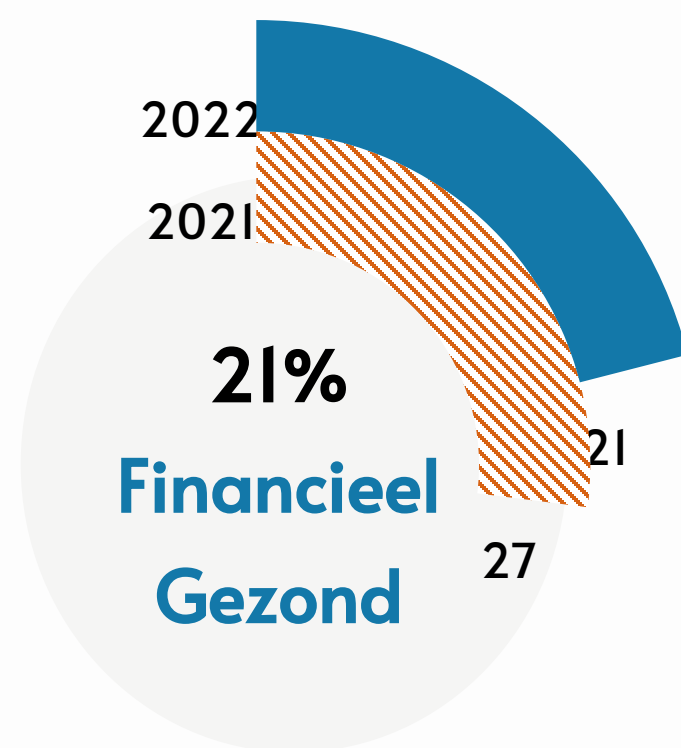
Het lenen en terugbetalen van geld, rekening houdend met hoeveelheid, frequentie en doel, in lijn met inkomen en vermogen

5
 Planning

Het maken van korte- en lange termijn financiële plannen in lijn met levensdoelen, het bijhouden van geldstromen en het beschermen tegen mogelijk financieel verlies

Financiële gezondheid

60% van de Nederlandse huishoudens is financieel Kwetsbaar of financieel Ongezonder

Onderzoeksresultaten pensioen

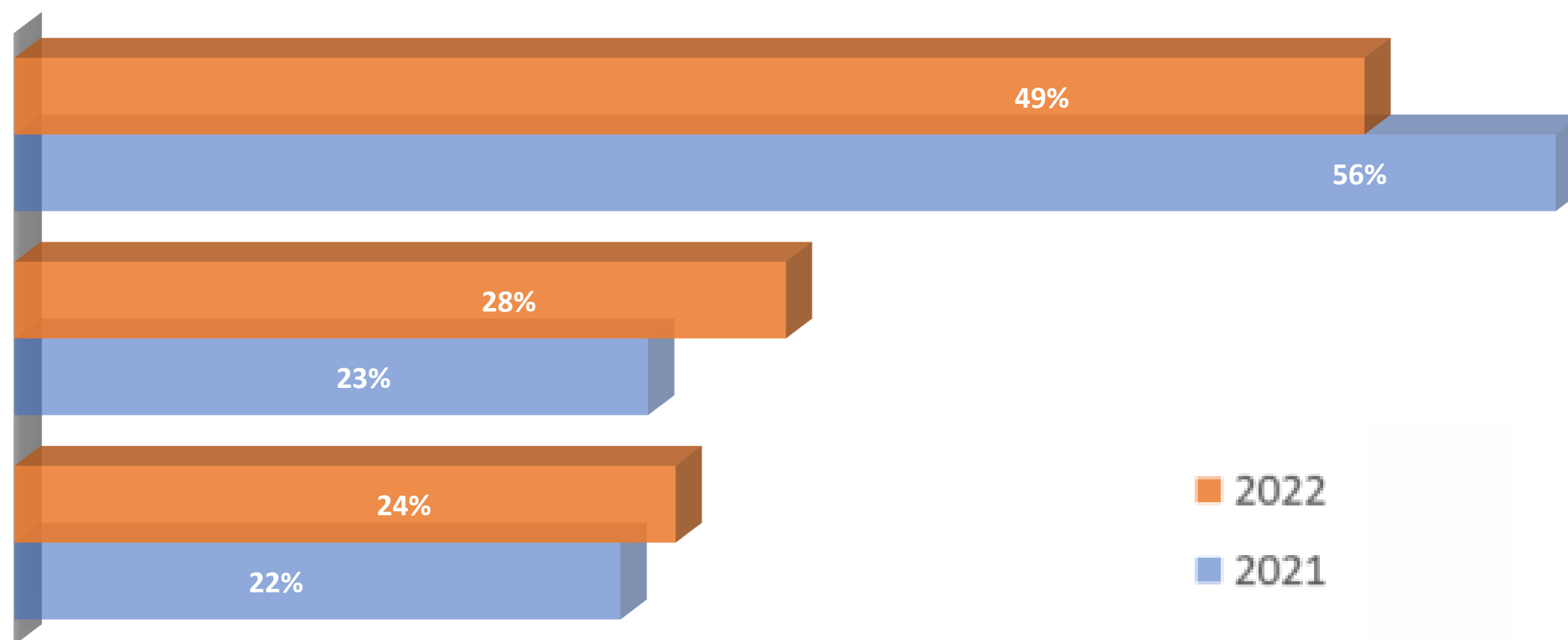
De verwachting van Nederlandse huishoudens van het pensioen na pensioendatum

Ik heb er vertrouwen in dat mijn maandelijkse inkomen **voldoende** zal zijn

Ik weet dat mijn maandelijkse inkomen **onvoldoende** zal zijn

Ik heb **geen inzicht** in mijn inkomen na pensioendatum

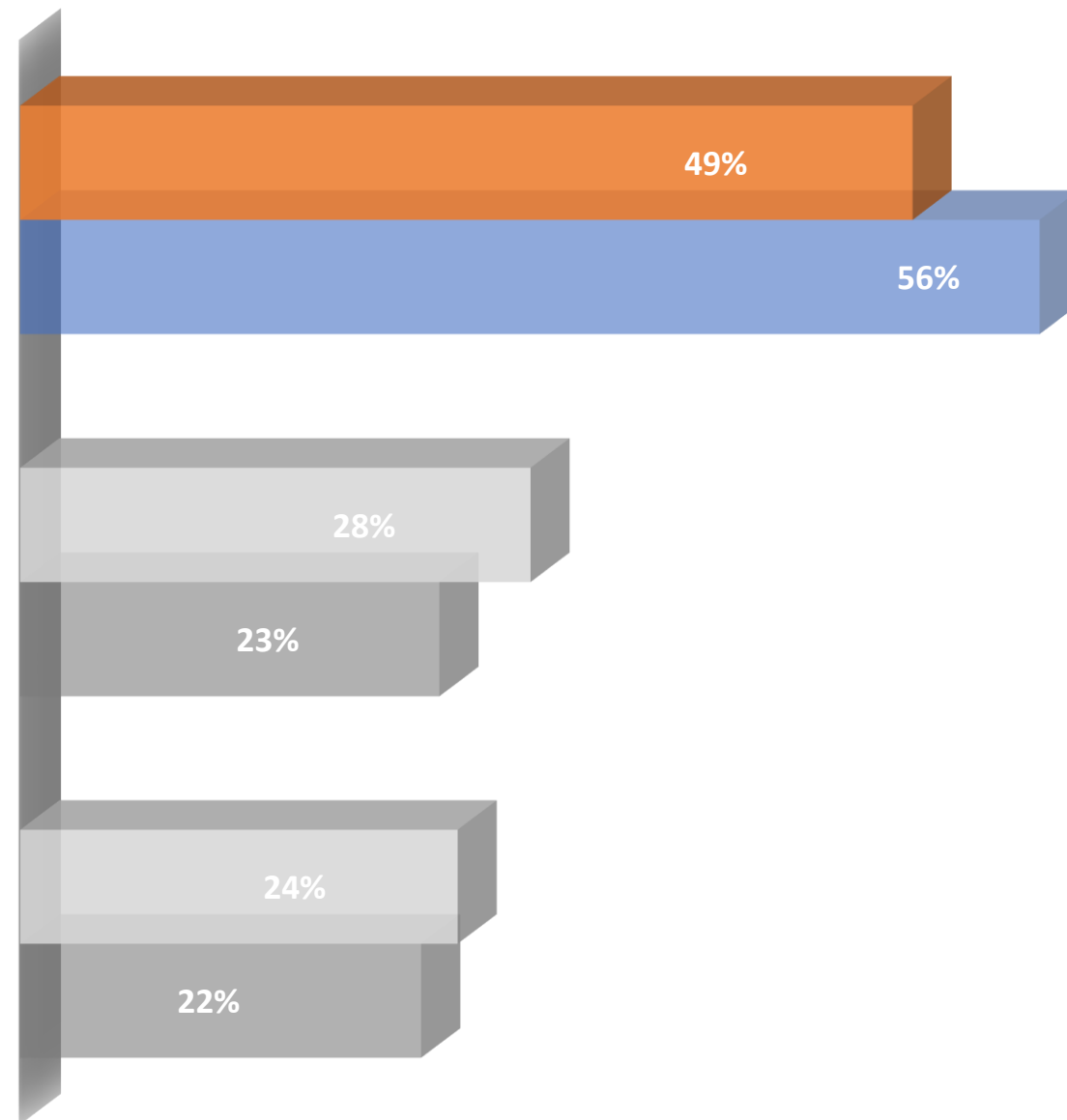

Vertrouwen in het inkomen na pensioendatum

49% van de Nederlanders heeft vertrouwen in het inkomen na pensioendatum

Ik heb er
vertrouwen in dat
mijn
maandelijkse
inkomen
voldoende zal zijn

■ 2022

■ 2021

Kenmerken groep

Vertrouwen in pensioen gerelateerd aan kenmerken goede financiële gezondheid

Hoe dichterbij de pensioendatum, hoe meer vertrouwen

Hoe minder life events, hoe meer vertrouwen

Vrouwen op achterstand t.a.v. financiële gezondheid en pensioen

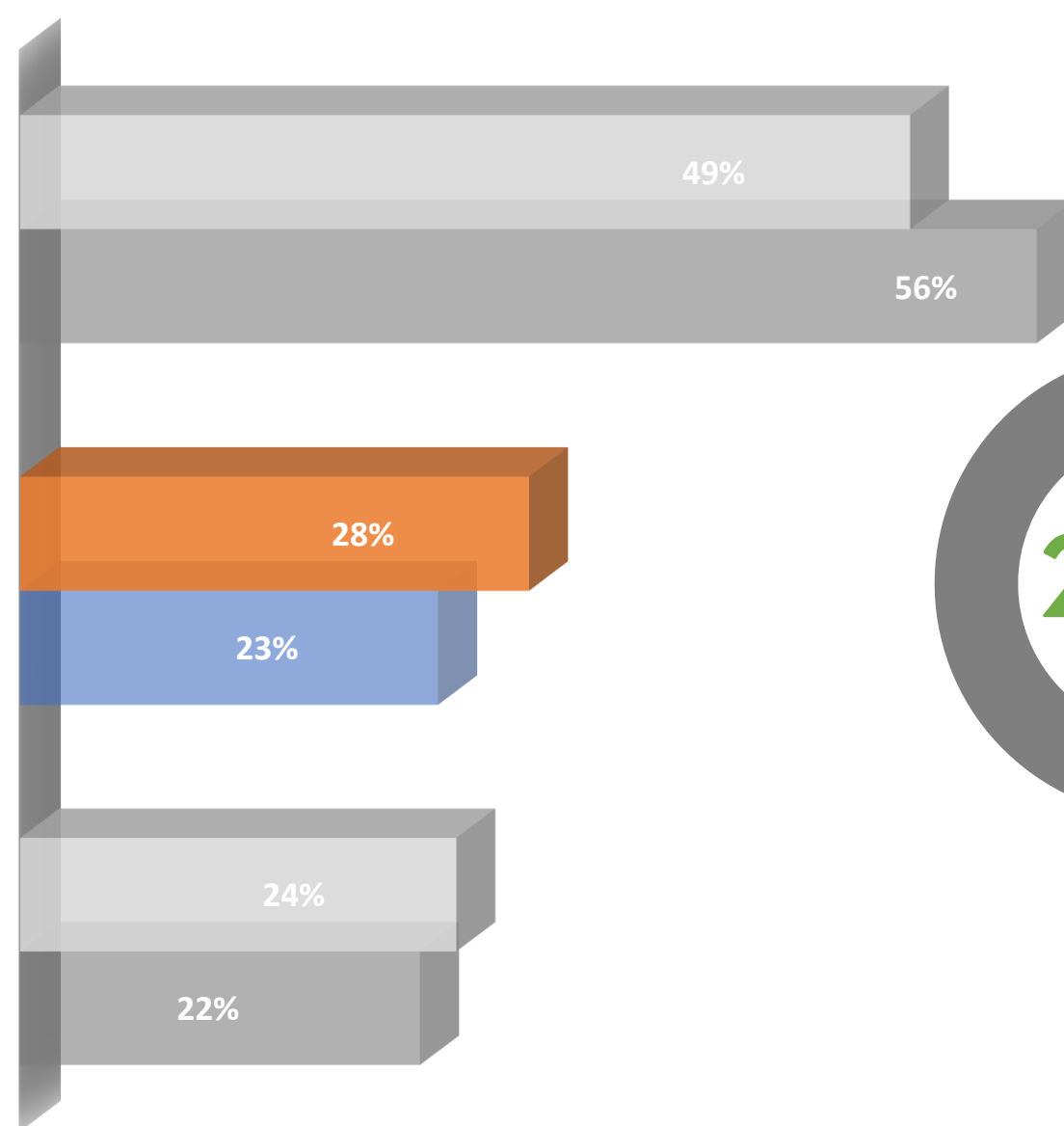
Inkomen na pensioendatum onvoldoende

28% van de Nederlanders weet dat het inkomen na pensioendatum onvoldoende is

Ik heb er
vertrouwen in dat
mijn
maandelijke
inkomen
voldoende zal zijn

Ik weet dat mijn
maandelijke
inkomen
onvoldoende zal
zijn

Ik heb geen inzicht
in mijn inkomen na
pensioendatum

■ 2022
■ 2021

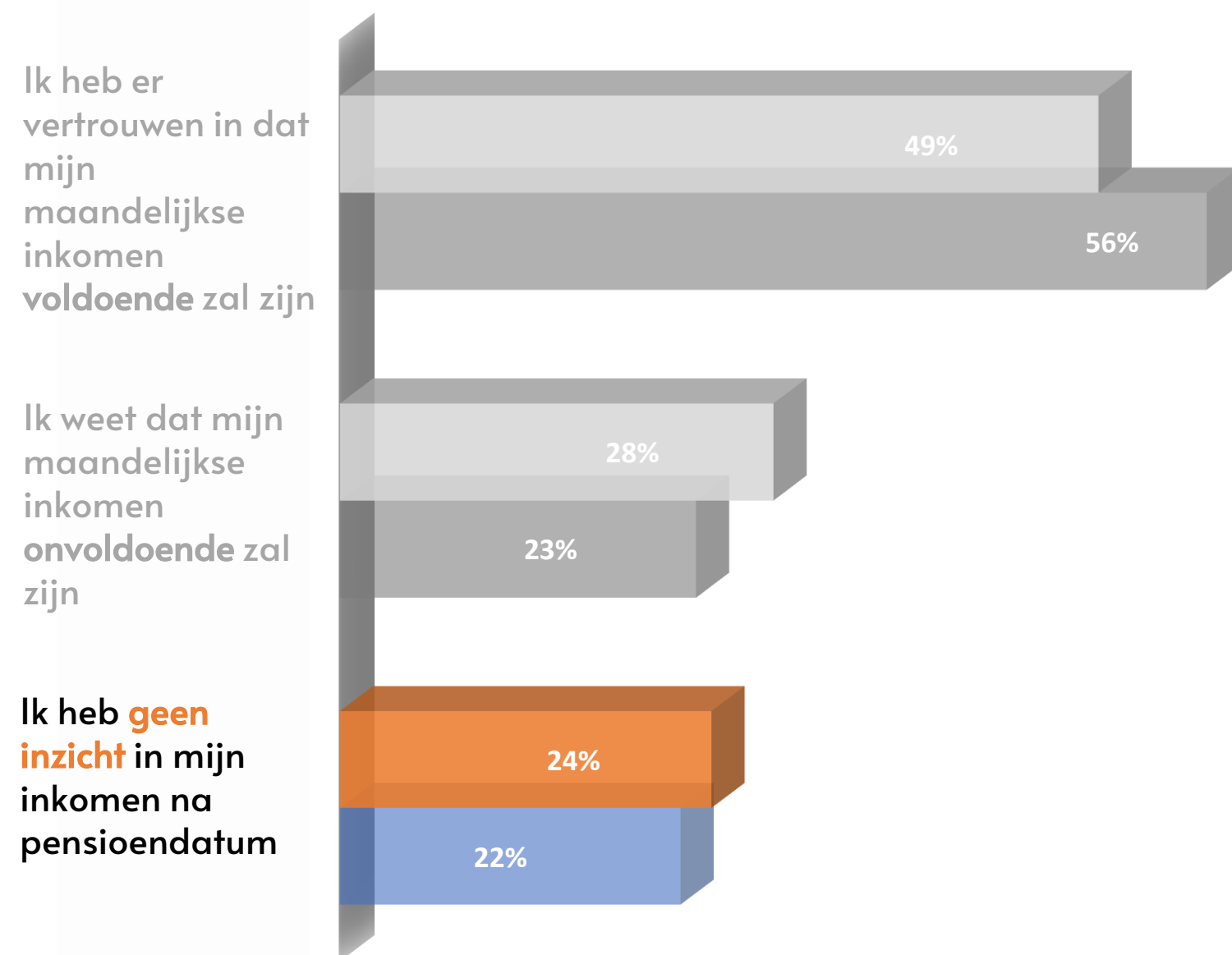

20% van de Nederlandse huishoudens
weet dat het inkomen **onvoldoende** zal zijn
en **doet daar iets aan**

8% van de Nederlandse huishoudens
weet dat het inkomen **onvoldoende** zal zijn,
maar **doet daar niets aan**

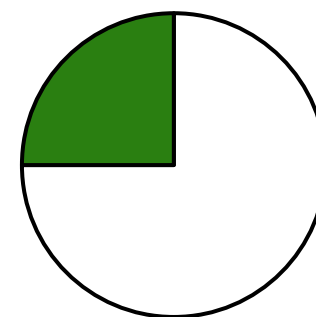
Geen inzicht in het inkomen na pensioendatum

24% van de Nederlanders weet niet wat het inkomen na pensioendatum is

2022

2021

Bijna een kwart van de Nederlandse huishoudens weet niet of hun **inkomen na pensioendatum voldoende zal zijn**

16%

van de Nederlandse huishoudens is **niet met zijn of haar pensioen bezig** en weet niet of het voldoende is

8%

van de Nederlandse huishoudens wil graag inzicht in zijn of haar pensioen **maar vindt het lastig om er achter te komen**

Key take-aways

1

Nederlandse huishoudens zijn onvoldoende in beweging als het op hun pensioen aankomt

2

Bepaalde kwetsbare groepen hebben extra aandacht en ondersteuning nodig

3

Met de juiste begeleiding, het actief inspelen op risicogroepen en op maat gemaakte communicatie kan het pensioen weer op het netvlies komen bij Nederlanders

Meer weten?

Lees dan ons onderzoek: Herstel van Balans – De financiële gezondheid van Nederland in onzekere tijden:

Deloitte.

Herstel van Balans

De financiële gezondheid van Nederland in onzekere tijden

Maart 2023

ACTIVEREN: HOE DAN?

wie pakken die belangrijke én geweldige rol op?

Mark Boskamp,

Directeur Dukers & Baelemans en probleemgeval als pensioencasus

In het leven van onze klanten...

Stelling

Eens

Oneens

Mijn klanten weten wat de breedte van mijn dienstverlening is en weten mij te vinden als er een belangrijke wijziging is in hun leven!

***“Zeggen dat je leven morgen beter wordt,
maar morgen opstaan en weer exact
hetzelfde
doen als gisteren!”***

De media gaan ons helpen...

Opinie Pensioenen

Dat nieuwe pensioenstelsel wordt een ramp

Het nieuwe pensioenstelsel wordt een ramp. Het huidige stelsel kan beter gemoderniseerd worden, aldus Luc Meuwese, Lid Sectorraad Senioren FNV.

SP.

OVERZICHT

MELDPUNT
HULPDIENT SP-
LANDGRAAF

AFDELING

IN DE MEDIA

DOSSIERS

AGENDA

NIUWS

FACEBOOK

LANDGRAAF

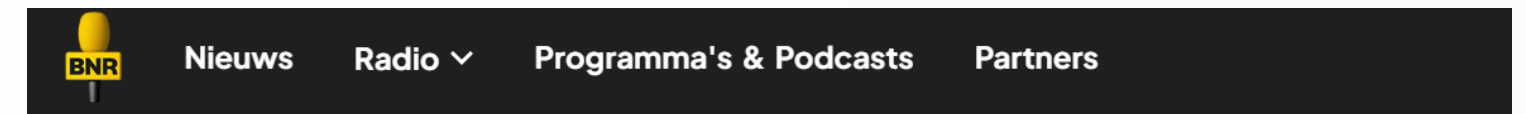
Lees voor

16 JUNI 2022

GROTE SCHRIK OM GEVOLGEN NIEUW PENSIOENSTELSEL!

Kom mee in opstand!

Paul Sour en Jos Wetzels bezochten op vrijdag 10 juni namens SP-Landgraaf de goed bezochte, door SP-Heerlen georganiseerde, informatiebijeenkomst in het Corneliushuis in Heerlen over het op handen zijnde nieuwe pensioenstelsel. SP-Tweede Kamerlid Bart van Kent en al jaren strijder voor verbetering van de pensioenen gaf hierover uitleg samen met nog twee deskundigen.

Financieel • 20 dec '22 11:07 • Aangepast op 21 dec '22 14:58

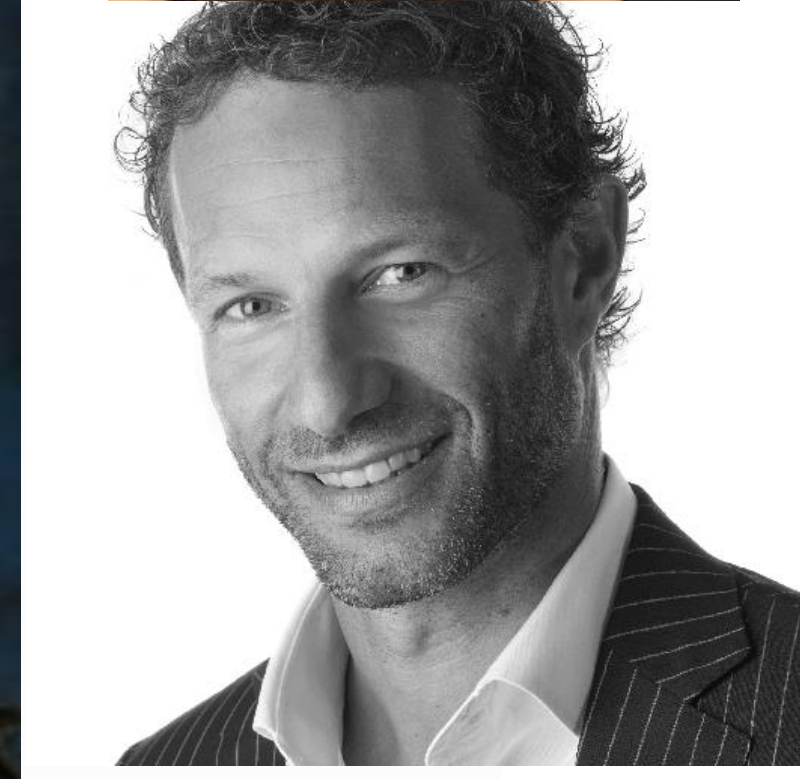
'Veertigers riskeren 15 procent minder pensioen met nieuwe regeling'

Auteur: Jorn Lucas

De overgang naar het nieuwe pensioenstelsel slaat een miljardengat in de pensioenen van veertigers. Daarvoor waarschuwt het Verbond van Verzekeraars. Vandaag stemt de Tweede Kamer over de nieuwe pensioenwet.

Best practices ondernemerschap, communicatie en positionering

Even het persoonlijke verhaal van een pensioendeelnemer...

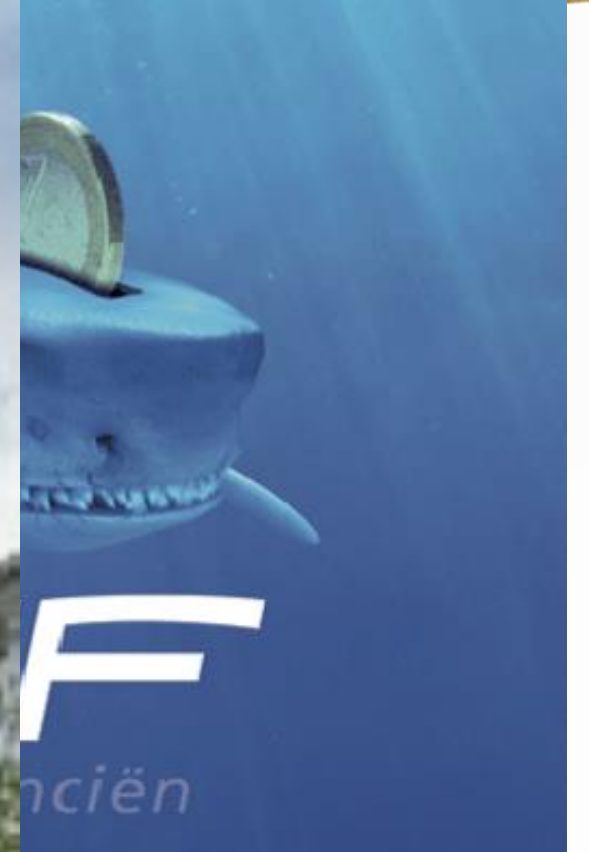

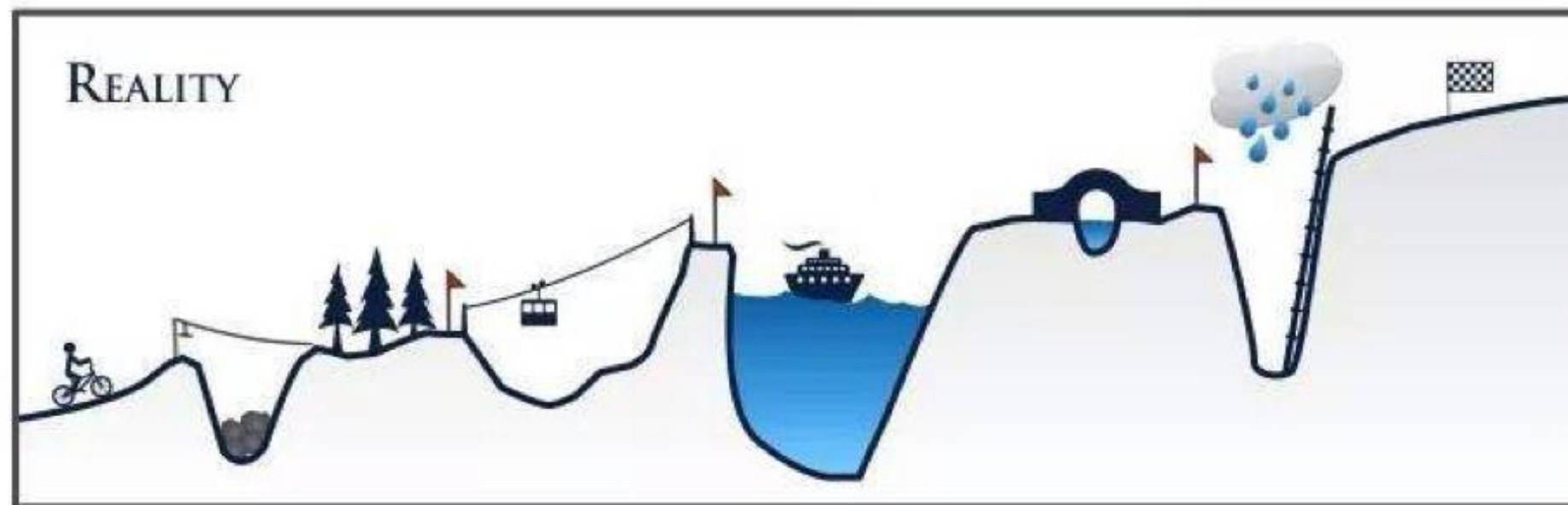
Even het persoonlijke verhaal van een pensioendeelnemer..

N

Vern

Van de werknemers
bouwt **31%** te weinig
pensioen op

Bij zzp'ers gaat
het om **43%**

Een vuistregel voor voldoende pensioen
is 70% van het eerdere inkomen

Bron: Netspar / Universiteit Leiden

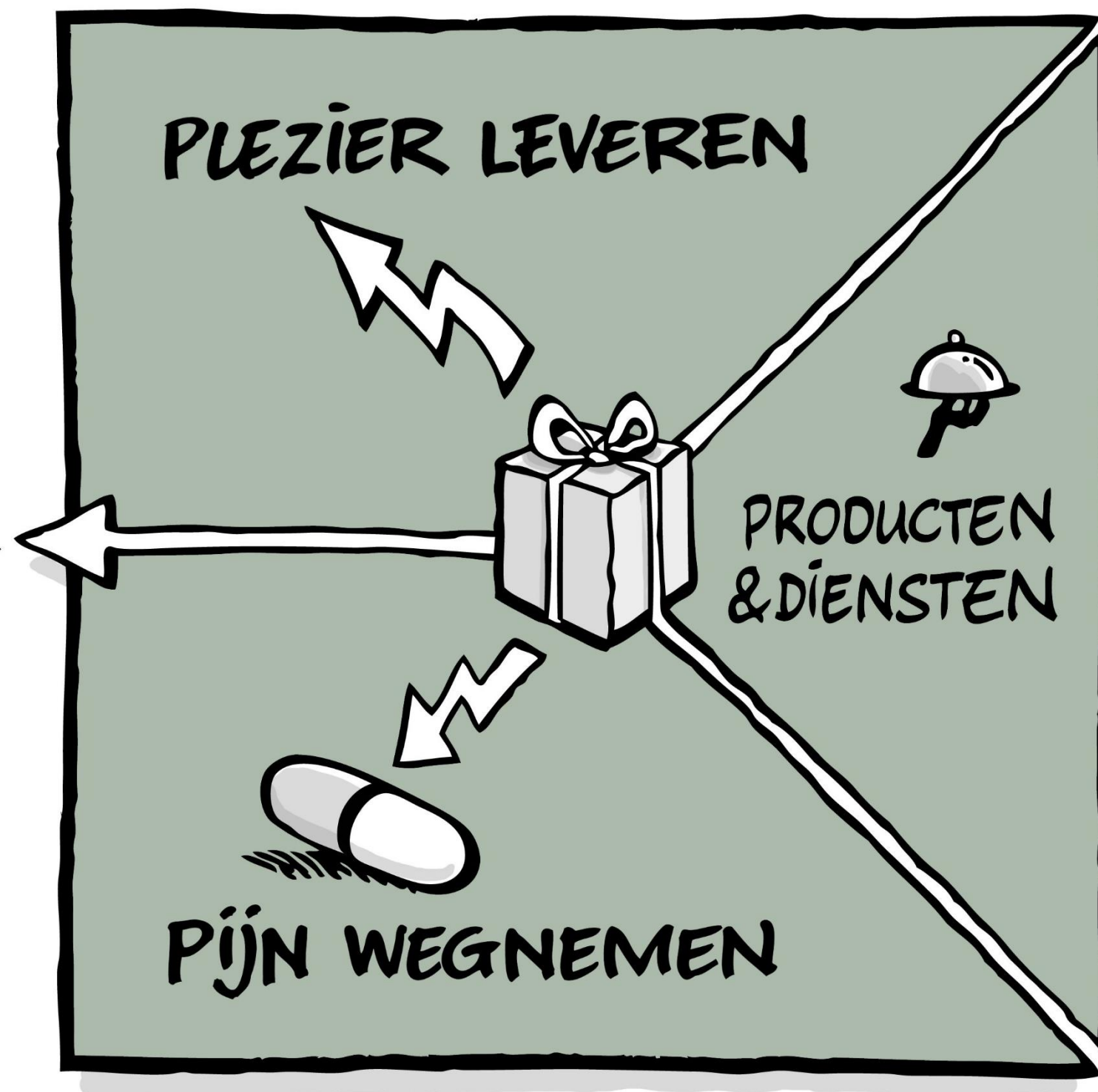
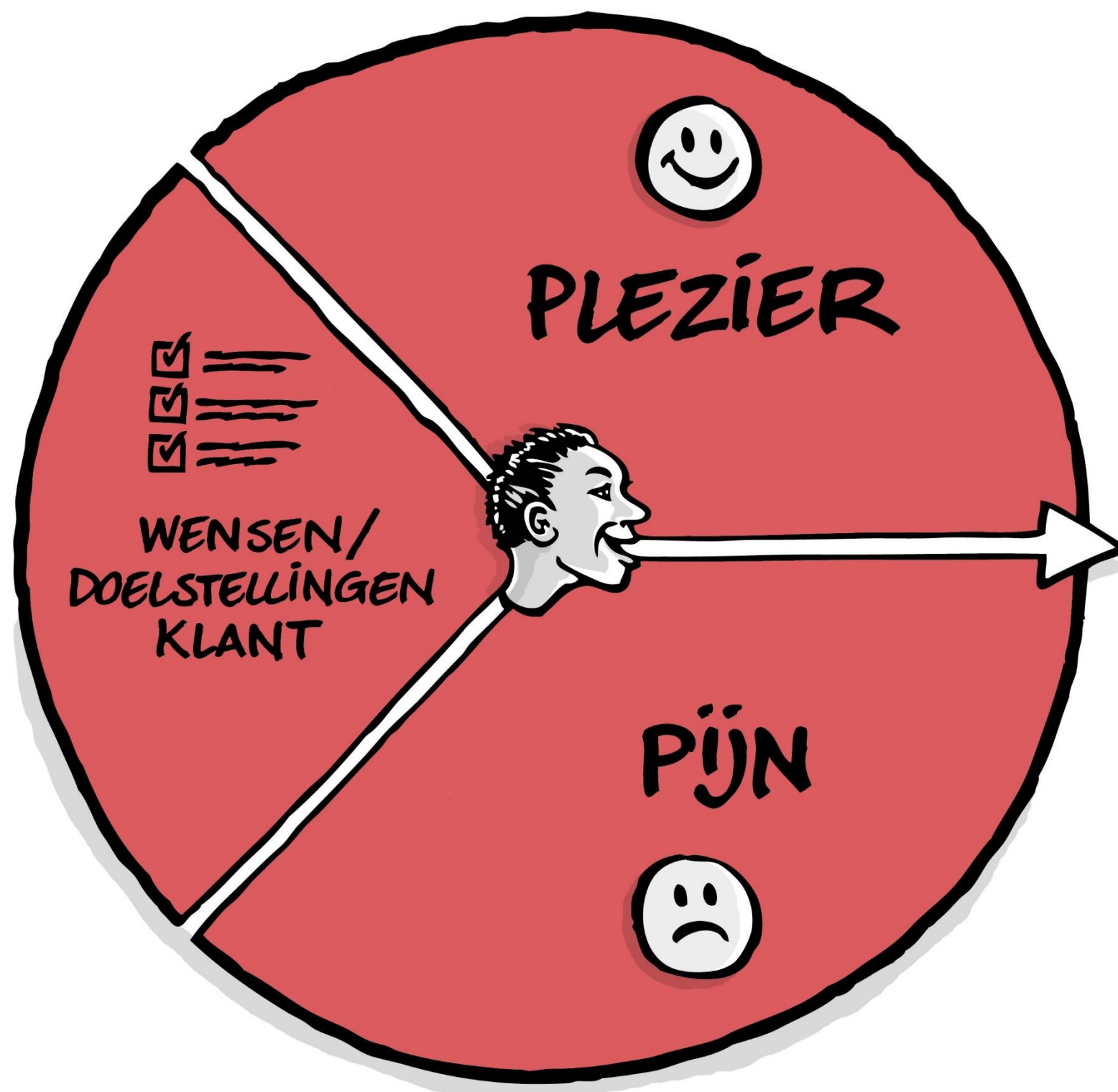

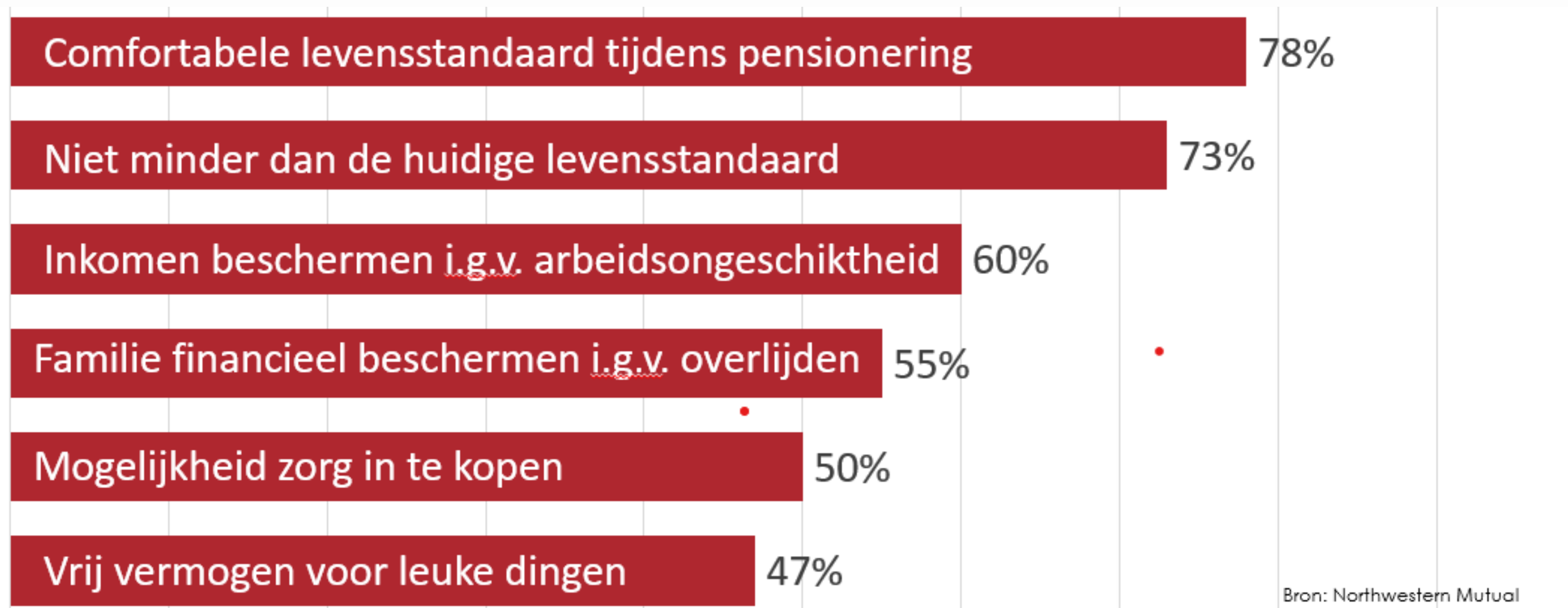
Meer jaarruimte in 2023 – zo laat je de Belastingdienst meebetalen aan jouw pensioen

16 mei 2023 Belastingen

Weinig of geen aanvullend pensioen opgebouwd? Je bent niet de enige ondernemer. Gelukkig kun je fiscaalvriendelijk je pensioenpot spekken via de jaarruimte. Per 1 juli 2023 stijgt de **jaarruimte** van 13,3 naar **30 procent**. Daarmee wordt pensioen opbouwen in de vorm van lijfrente of banksparen nóg

Welke vermogensdoelen hebben klanten?

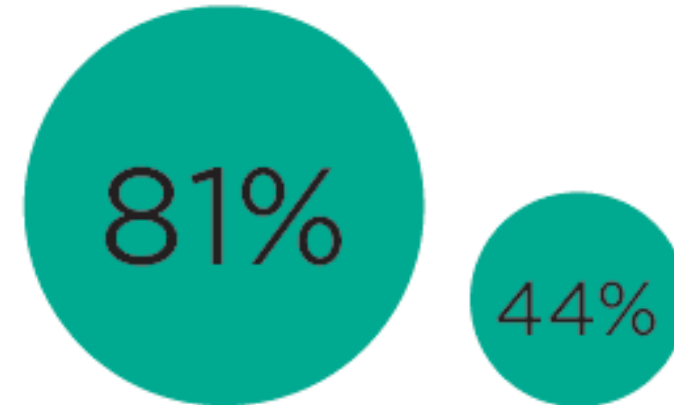

9,9 | 5,2

-4,7

We know financial planning matters

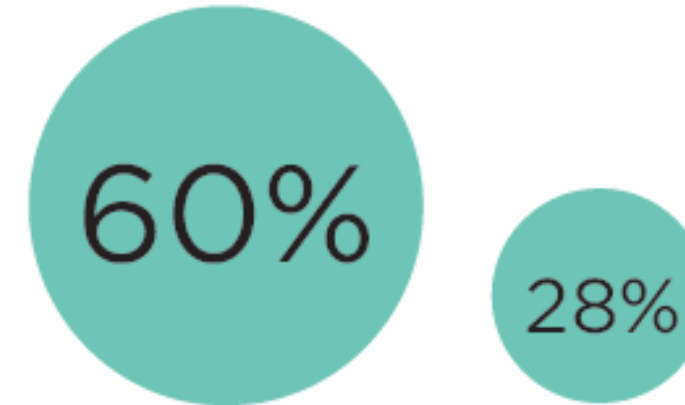
On-Track with
Financial Affairs

Comprehensive/
Integrated

No
Planning

Feel Prepared in Event of
Unexpected Emergency

Comprehensive/
Integrated

No
Planning

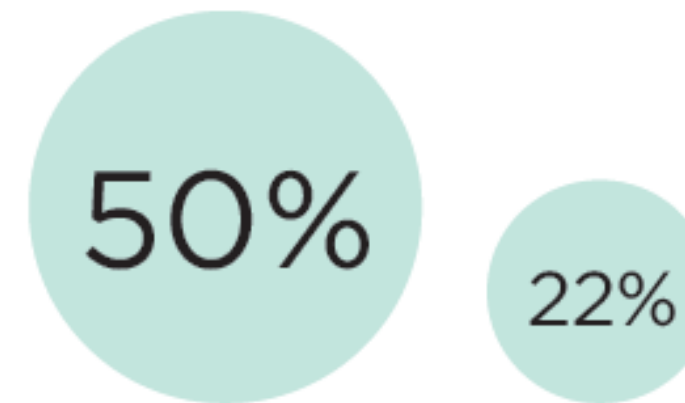
Feel Prepared to Manage
Through Tough Economic Times

Comprehensive/
Integrated

No
Planning

Feel On-Track to Retire
When They Want To

Comprehensive/
Integrated

No
Planning

Positioning!

"I believe it is every Financial Adviser's responsibility, to tell their clients the REAL 'Truth About Money'.

The 'Truth About Money' has nothing to do with financial products. It has everything to do with ensuring that clients can live the life they want without fear of ever running out of money - or dying with too much!

Sadly, because of their product and investment focus, most financial advisers fail to tell their clients what they need to know most.

Together we can change this."

• <https://www.youtube.com/watch?v=wyUiTWWsSNs>

Paul Armson, Lifestyle Financial Planning, UK

Blog, publiceer, wees een autoriteit!

Meer brieven

Vrijdag 23 september 2011 | Het Financieele Dagblad

Saab-dealer wordt dubbel getroffen

Er wordt genoeg gezegd en geschreven over de ontwikkelingen bij Saab. In afwachting van het eventuele doorgaan van het reddingsplan van de Chinezen, wordt de rol van directie, aandeelhouders, vakbonden en investeerders uitgebreid besproken. De rol van dealers, voor wie de huidige ontwikkelingen van directe invloed zijn op hun resultaat, blijft daarbij onderbelicht. Wat ons betreft onterecht. Het is goed om te beseffen dat dealers namelijk dubbel getroffen worden. Niet alleen stagneert de verkoop van nieuwe Saabs, maar ook de waarde van gebruikte Saabs daalt in hoog tempo. Een Saab is een kwaliteitsproduct en in een normale markt zouden de auto's niet onderhevig zijn aan enorme prijsveranderingen. De huidige ontwikkelingen hebben nog geen directe invloed op het zoekgedrag naar dit specifieke merk, zowel vraag als aanbod tonen nog geen grote verschillen. Dat de prijzen nu in snel tempo dalen, betekent dus dat de huidige autokoper geen vertrouwen heeft in een goede afloop. En daarmee is de dealer het belangrijkste slachtoffer in dit verhaal, een conclusie die wat mij betreft aandacht verdient.

Jurgen Vugts, algemeen directeur AutoScout24 Nederland

Auto van de zaak

In de aangekondigde plannen van het kabinet staat dat werknemers met een auto van de zaak mogelijk belasting moeten gaan betalen naar het aantal privékilometers dat ze maken. Het ministerie wil volgend jaar starten met een proef voor bestelauto's. Er

het kabinet, maar naar onze mening moet hier sneller actie op worden ondernomen. Het kabinet start met een proef, maar de tijd is nu rijp voor een variabilisering van de bijtelling. Voor zakelijk gereden personenauto's is het belangrijk dat de huidige fiscale regelingen zo snel mogelijk worden aangepast om nieuwe mobiliteitsinitiatieven de ruimte te kunnen geven.

De markt zit te springen om meer flexibiliteit, steeds meer bedrijven werken met een mobiliteitsbudget. Het combineren van verschillende vervoersvormen is echter lastig met het huidige fiscale regime. Je wordt zelfs fiscaal bestraft in plaats van beloond als je alternatieve mobiliteit naast de auto inzet. Ook leaserijders die voor een zuinige auto kiezen, maar bijvoorbeeld wel tijdens de vakantie een aantal weken een ruimere auto nodig hebben, lopen tegen fiscale beperkingen op.

Wanneer de variabilisering wordt doorgezet, biedt dit een eerlijker systeem. In plaats van standaard 25% van de nieuwwaarde van de auto bij het belastbaar inkomen op te tellen, betaalt de leaserijder naar het gebruik van de auto. Zo'n regeling is een belangrijke voorwaarde voor duurzame mobiliteit. De aangekondigde plannen zijn een mooie eerste aanzet, maar er moet nog veel gebeuren, willen we er snel gebruik van kunnen maken.

Carel Bal, general manager ALD Automotive

DGA-pensioen

Als een directeur-grotoaandeelhouder mij vertelt dat hij binnen zijn bv gespaard heeft voor pensioen, vraag ik meteen: 'Waar is dat geld?' Want een fiscale aftrek

De Saab-fabriek in Trolhattan.

Foto: Reuters

of voor een verre vakantie.

Bij verkoop van de onderneming, overlijden of echtscheiding blijkt het pensioen vaak een papieren constructie. Een zeepbel, die misschien geen cent waard is en die ook nog forse boetes van de Belastingdienst kan opleveren. Die dienst helpt wonderlijk genoeg zelf mee aan de kans op virtueel pensioen. Op de website

'buiten' de bv. Het dga-pensioen op basis van beschikbare premie kent meer zekerheid, lagere uitvoeringskosten, geen gegoochel met fiscale en commerciële waarden en de dga is vrij om beleggingsfondsen te kiezen bij wie dan ook. Er wordt daadwerkelijk een beter pensioen opgebouwd en daar gaat het om.

Wouter van Leusen, financieel

96.9 FM BOSTON

NEWS • TALK

News Talk 96.9

Merry Christmas, Happy Holidays and a Happy New Year!

HOME

INSIDE 96.9

SHOWS

ON DEMAND

NEWS

LIFESTYLES

CONTACT US

Click here for today's deals.

DOLLARS AND SENSE

SUNDAYS/ 4PM-5PM

MARC S. FREEDMAN BIO

Marc S. Freedman CFP® is the President of Freedman Financial, Inc. A second generation financial planner, Marc has almost two decades of experience in the financial industry and has received national recognition and accolades.

Marc is passionate about educating the public - as well as those who present themselves as financial advisors - about the enormous differences between investment advice and integrated financial planning. He believes that communication is

THE SHOW

DOLLARS & SENSE

money@969bostontalks.com

617-822-1969

WHO'S ON AIR

Boston's Morning FM News with NECN

4:30am-7:00am News, Traffic, Weather & Sports

FREEDMAN FINANCIAL

FREEDMAN FINANCIAL
planners • advisors • partners

SHOWS ON DEMAND

Dollars and Sense (12/23/2012)
[12/23/12 Dollars and Sense Segment 4](#)

Dollars and Sense (12/23/2012)
[12/23/12 Dollars and Sense Segment 3](#)

Dollars and Sense (12/23/2012)

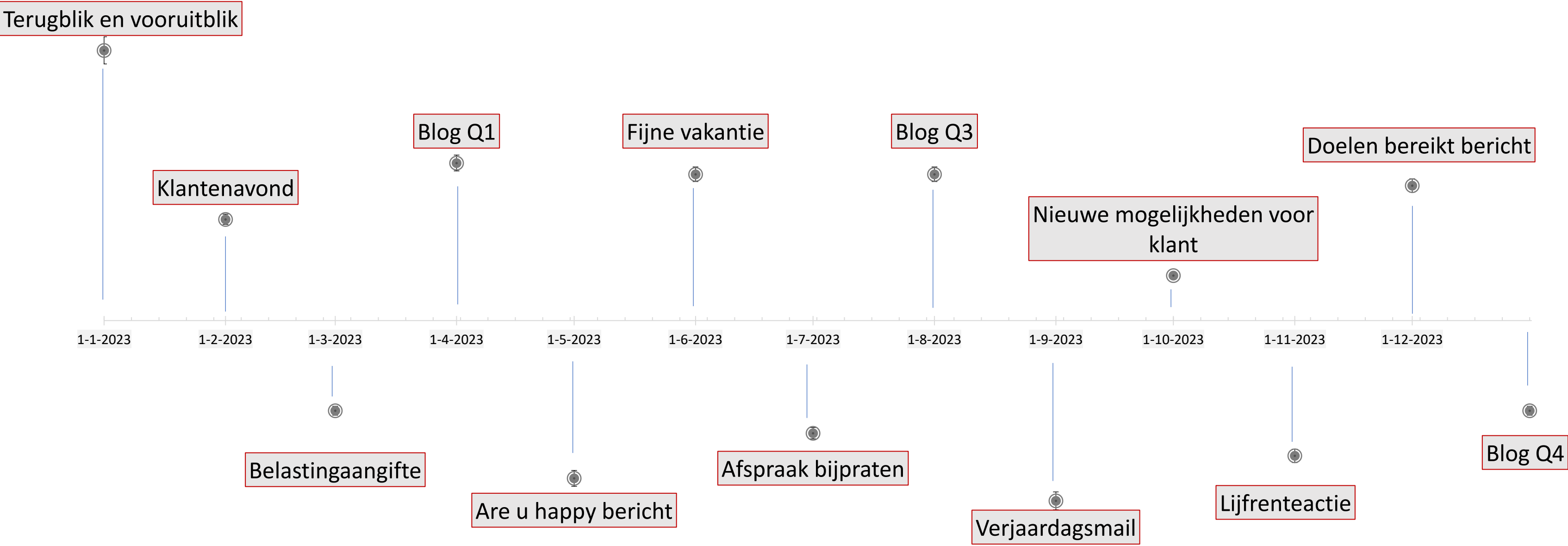
Klantlezingen

Hoe vinden klanten jou?

- ✓ Klantevenementen (fun) en lezingen (inhoudelijk en fun)
- ✓ Presentaties MKB (HR en OR)
- ✓ Vlogs
- ✓ Blogs
- ✓ Webinars
- ✓ Podcasts
- ✓ Testimonials
- ✓ Publiceren!
- ✓ Klantenadviesraad

Proces, proces, proces!

A woman with short dark hair, wearing a white shirt, is writing on a whiteboard with a green marker. The whiteboard is covered in handwritten notes in blue and green ink. The notes include "award winning", "By delivering a unique", "Strong boutique", "Powerful", "tip of the spear", "WM Solutions!", "How life!", "had the right", "that be", "Why", and "strategic". The woman is looking at the whiteboard and holding the marker in her right hand.

CUSTOMISE EVERY DETAIL

EXPRESS YOURSELF

TAKE THE TOUR >

Serviceabonnement, AUM of uurtarief?

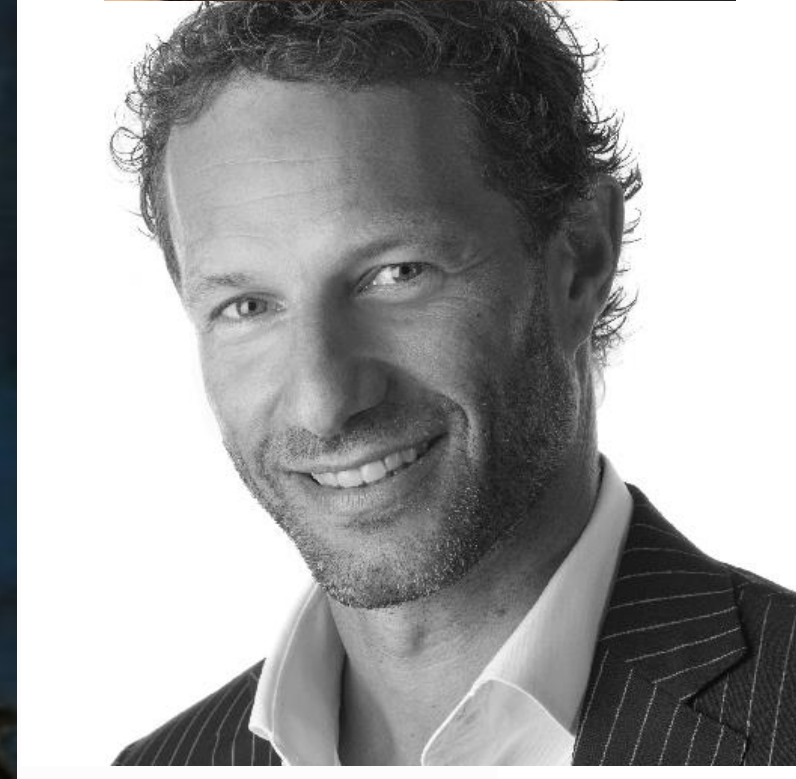
Hoe zou het moeten zijn....?

Hoe zien je klanten jou?

Ga langs bij de besten!

Doen!

NIBUD GELDPLAN BIJNA PENSIOEN

Toegankelijke tools, keuzebegeleiding en activatie

Michael Visser,

Wetenschappelijk medewerker NIBUD en eigenaar Pensioen GeMi

Stelling

Eens

Oneens

Activatie via **mensen** werkt beter
dan via **machines**!

Misschien wel de beste pensioen keuzebegeleider van NL

Thuis in Tools

Pensioen in zicht? Kijk wat er kan!

Geldplan
Bijna pensioen

Wat doet het NIBUD rond inkomen voor later?

Missie Nibud

- Een Nederland zonder geldproblemen, met extra aandacht voor mensen in financieel kwetsbare posities

Hoe?

- Onderzoek, opleiding en ontwikkeling tooling
- Publieksvoorlichting

Samenwerking steeds belangrijker

- Dichterbij mensen via organisaties die er op de juiste momenten in het leven voor hen zijn
- Meer impact

Bedrag ineens:
een goed idee?

Naar een nieuw pensioenstelsel

Michael Visser, Marcel Warnaar, Nanne Houtsma
21-3-2022

Nieuw: Geldplan Bijna pensioen

- Achtergrond: pensioenakkoord, MDIEU, Wet toekomst pensioenen
- Onderzoek 'Blik op pensioen', toolontwikkeling en uitrol
- Het Geldplan Bijna pensioen is universeel en kan in elke sector ingezet worden. Het is een wegwijzer voor 55+, geen rekentool!

Nieuw: Geldplan Bijna pensioen

Met dank aan

Aan het Geldplan Bijna pensioen hebben experts van verschillende partijen meegewerkt:

- CNV en AWWN (vanuit de Stichting van de Arbeid)
- Pensioenfederatie
- Verbond van Verzekeraars
- Belastingdienst, Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Federatie Financieel Planners (FFP).

Muzus is als kennispartner betrokken geweest bij het onderzoek voorafgaande aan het maken van het Geldplan Bijna pensioen, True People als IT-specialist.

Het Geldplan Bijna pensioen is tot stand gekomen met financiering van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Onderzoeksfase toolontwikkeling: Blik op Pensioen

Nieuw onderzoek basis voor Nibud-pensioentool

NIEUWSBERICHT 23 november 2022

Blik op Pensioen: de klantreis van (vroeg)pensioen in beeld

Via het Pensioenakkoord is er meer aandacht én financiering gekomen voor duurzame inzetbaarheid en de mogelijkheden om eerder te stoppen met werken. Dat is zichtbaar in steeds meer cao's, waar bijvoorbeeld afspraken zijn gemaakt over de Regelingen voor Vroegde Uittreding (RVU). Daarnaast zorgt nieuwe pensioenwetgeving ervoor dat mensen meer keuzevrijheid krijgen bij de aanwending van hun pensioen en lijfrente. Beide ontwikkelingen vragen om gedegen voorlichting over de keuzes die er zijn. Het Nibud ontwikkelt momenteel een online tool die consumenten verder op weg kan helpen bij lastige pensioeneringskeuzes: het Geldplan Bijna Pensioen. Belangrijke inzichten vanuit de doelgroep en experts gebruiken we bij de ontwikkeling van deze tool. In dit artikel zetten we enkele belangrijke bevindingen uit de onderzoeksfase van het project op een rij en brengen we de klantreis van (vroeg)pensioen in beeld!

Het Nibud ontwikkelt momenteel een Geldplan Bijna Pensioen dat consumenten inzicht geeft in keuzes rondom het moment van pensionering en de (financiële) effecten daarvan. De verwachte opleving ervan is maart 2023.¹ Dit Geldplan Bijna Pensioen wordt een wegwijzer voor mensen met hun pensioen in zicht. Belangrijke inzichten vanuit mensen uit de doelgroep en experts gebruikt het Nibud bij de ontwikkeling van deze online tool. Op die manier kan gerichter en beter onderzoek aandacht besteed worden aan thema's, behoeftes en (ervaren) druppels van het keuzeproces rondom de overgang van werk naar pensioen. In die context is ook een literatuurstudie uitgevoerd en leverden (bijna) gepensioneerden hun input via kwalitatief behoefte-onderzoek dat Muzus uitvoerde: 'Blik op pensioen: de klantreis'. In dat behoefte-onderzoek is bewust de keuze gemaakt om meer inzicht te krijgen in ervaringen en behoeftes van mensen rondom de keuze om eerder te stoppen met werken. De klantreis van mensen die eerder met pensioen zijn gegaan helpt om sleutelmomenten in een vroeg stadium vóór pensionering in beeld te krijgen en beter te begrijpen waar behoeftes en belemmeringen zitten. Het Nibud strijdt ervoor dat mensen kunnen rondkomen, nu en in de toekomst. We zien dat welmeningen geen idee hebben van hoe hun financieel na pensionering uitzien. We willen dat mensen wel weten hoe hun financiën er later uitzien en op wat voor manier ze die kunnen beïnvloeden. Het Nibud pleit ook voor meer aandacht voor de complexiteit van pensioensystemen en wil beleidsmakers bewust maken van de inkomsten en uitgaven van mensen na pensionering. We maken ons er hard voor dat mensen na hun pensioen voldoende inkomsten hebben om rond te komen. Pensioen moet een abstrakte zaak adequaat, begrijpelijk en controleerbaar. Die doelstellingen ondersteunen we via onderzoek, opklevingen en de ontwikkeling van tooling. In dit artikel bespreken we enkele belangrijke bevindingen uit het Blik op Pensioen onderzoek. We gaan vooral in op inzichten uit het behoefte-onderzoek, de klantreis en kansen voor professionals werkzaam in pensioen. Omdat dit behoefte-onderzoek zich toespitst op vroegpensioen en de tool breder helpt bij keuzes in de overgang van werk naar pensioen, besteden we hierna eerst aandacht aan de verrichte literatuurstudie. Daaruit blijkt de breedte van het pensioeneringsvraagstuk voor werknemers. Waar moet je aan denken? Welke keuzes zijn er? En wat zijn belangrijke informatiebronnen?

Heleen Bouma, Sanne Kistemaker en Michael Visser
Ir. H. Bouma is als service designer werkzaam bij Muzus, Ir. S.C. Kistemaker is directeur bij Muzus. Mr. drs. M.R. Visser is wetenschappelijk medewerker bij het Nibud en verbonden aan Tilburg University. Daarnaast is hij zelfstandig ondernemer via Pensioen Geld.

¹ Voor meer informatie, zie: <https://www.nibud.nl/nieuws/tool-helpt-bij-lastige-pensioenkeuzes/>.

Blik op pensioen De klantreis

MUZUS

Dit onderzoek is uitgevoerd door Muzus (juli 2022) in opdracht van het Nibud.

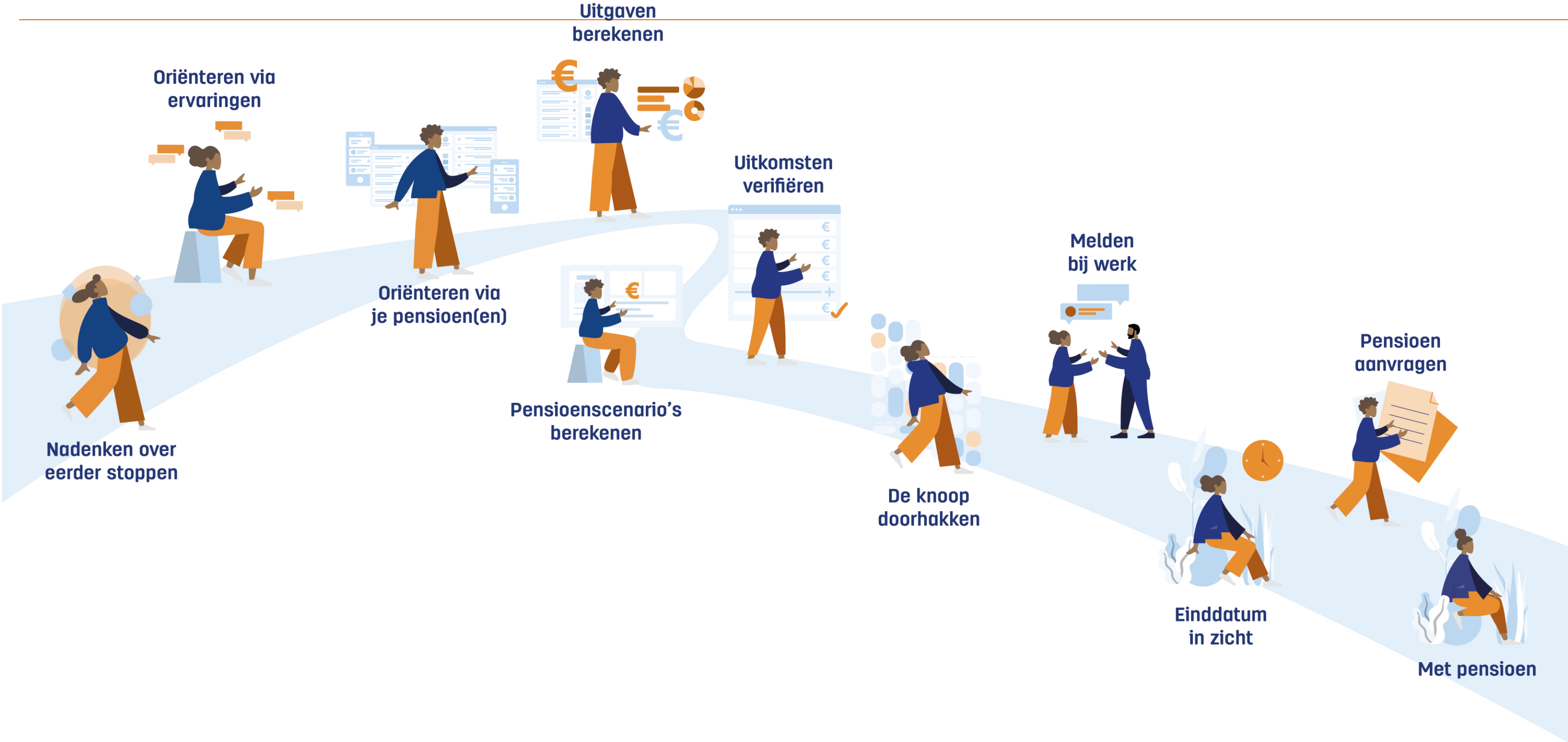

Blik op Pensioen

Literatuurstudie ten behoeve van de ontwikkeling van een online tool
Michael Visser, Marcel Warnaar

De klantreis: Blik op pensioen

Geldplan Bijna pensioen

Inloggen | Registreren

Bijna pensioen

Je pensioen in zicht? Dan komt er veel op je af. Dit Geldplan laat je zien welke keuzes je hebt. We zetten daarnaast voor je op een rij hoe je het goed regelt. Het resultaat is een overzichtelijk actieplan afgestemd op jouw wensen.

Start →

Hoe werkt dit Geldplan?

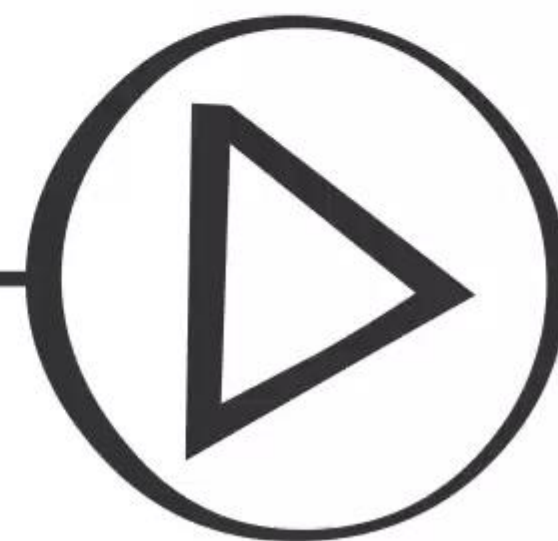

Hans (63)

Heel fijn dat mijn werkgever zo goed meedenkt!

Activatie?

De keuze is reuze

- Stap voor stap beredeneerd inzicht bieden in de keuzes die er zijn bij pensionering
- Rekening houden met neiging te kiezen voor status quo (o.a. misvatting van 'vaste pensioendatum' uitdagen)
- Voorportaal voor actief maken van keuzes (open staan voor pensioneringskeuzes, persoonlijke pensioenberekeningen, inzicht in uitgaven na pensionering, effecten belastingen/toeslagen et cetera)

Check je pensioenplaatje

Mijnpensioenoverzicht.nl als bekend en betrouwbaar online hulpmiddel

Actieplan op maat (checklist)

Met gerichte verwijzingen in teksten, animaties en video's naar werkgevers, pensioenuitvoerders en financieel adviseurs (en naar andere instanties zoals SVB en Belastingdienst, en andere tools)

Wat kan het Geldplan Bijna pensioen voor professionals betekenen?

Pensioenuitvoerders

Als invulling van de nieuwe wettelijke norm 'keuzebegeleiding' per 1 juli 2023, bijvoorbeeld als element in de keuzeomgeving voor de doelgroep 55+?

Financieel adviseurs

Als activatie en aanknopingspunt voor een pensioengesprek.

Werkgevers en sectoren

Een startpunt om medewerkers breed te laten oriënteren richting pensioen(keuzes).

www.nibud.nl/blikoppensioen

Tools zijn geen tovermiddel, mensen maken het verschil

Doenvermogen beperkt

- Online tools sowieso lastig voor wie niet digitaal vaardig is, of bijvoorbeeld moeite heeft met lezen

Verwachtingen van het alleen doorlopen van een online tool moeten niet worden overschat

- Onder andere meer bewustzijn en beter inzicht door persoonlijke keuzebegeleiding, zo laat recent onderzoek zien

Zonder jullie aandacht geen echte activatie!

TOEGANKELIJKE TOOLS VAN KEUZE BEGELEIDING EN ACTIVATIE

Stefan Taubert,

directeur Stichting Pensioenregister (mijnpensioenoverzicht.nl)

Mijnpensioenoverzicht.nl

Eerste en tweede pijler pensioenoverzicht

Stefan Taubert
Juni 2023

Stelling

Eens

Oneens

Data delen helpt de burger bij inzicht in zijn financiële welzijn.

Wie zijn wij?

- Private stichting met wettelijke taak
- Nederlandse pensioenuitvoerders en de Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Voor alle burgers met pensioenaanspraken in Nederland

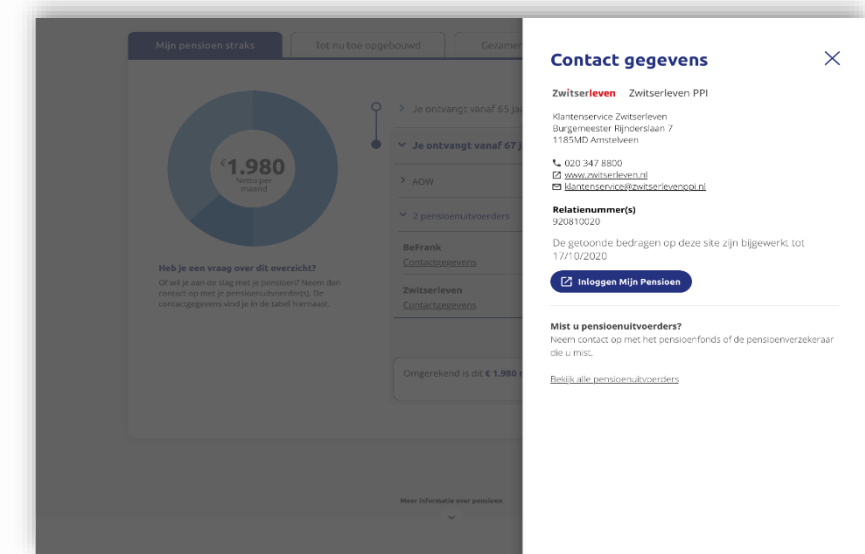
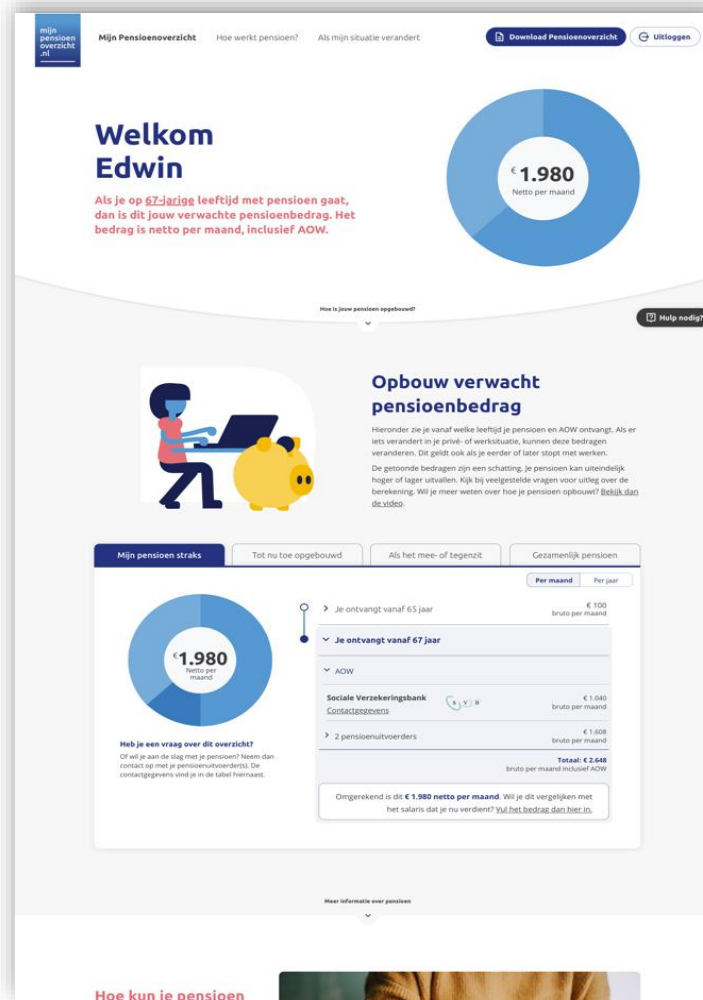

Wat doen wij?

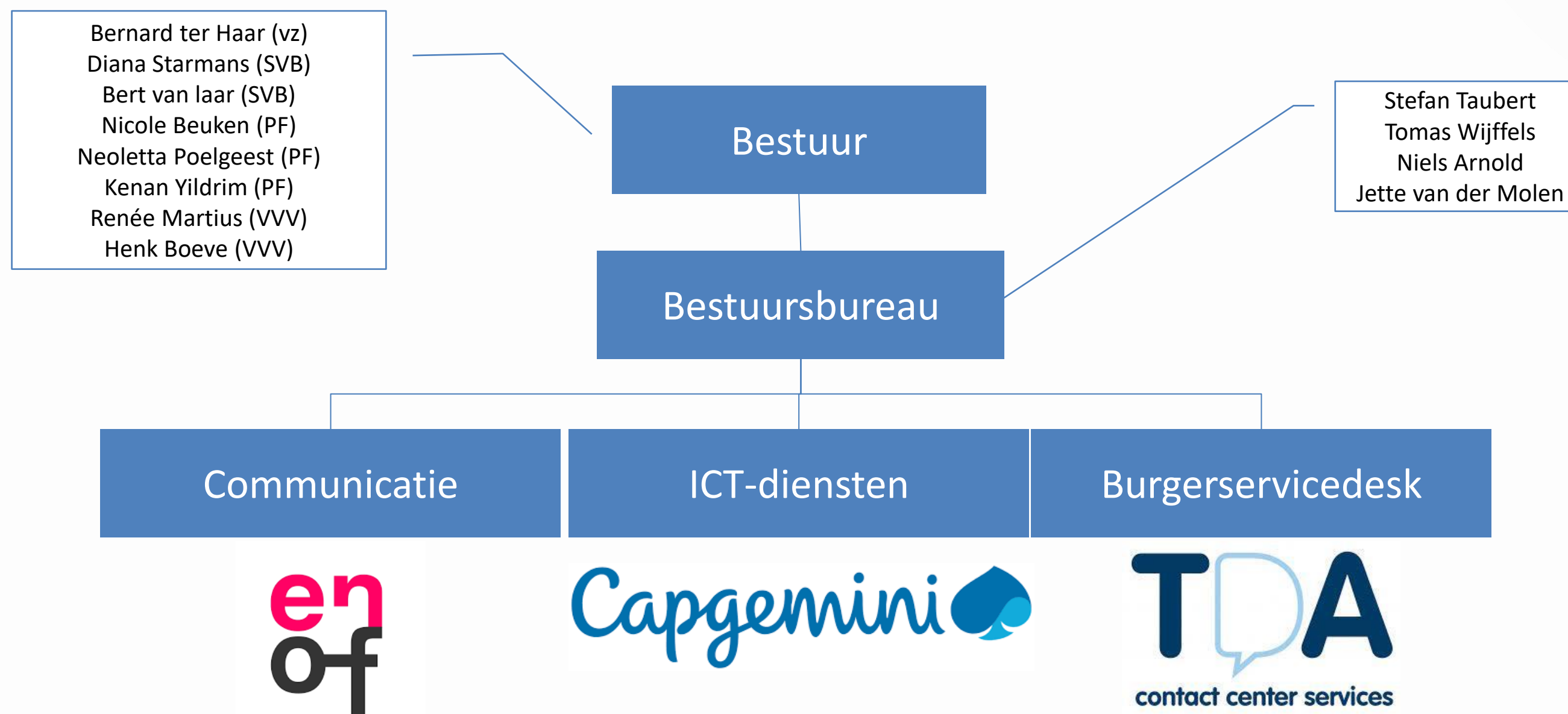
Overzicht

Inzicht

Actie

Onze Governance

62

Onze diensten

- Beheer en doorontwikkeling Mijnpensioenoverzicht.nl
- Faciliteren WOKP
- Faciliteren levering data aan pensioenuitvoerders (*vanaf juli 2024*)

Wie was de bezoeker in 2022?

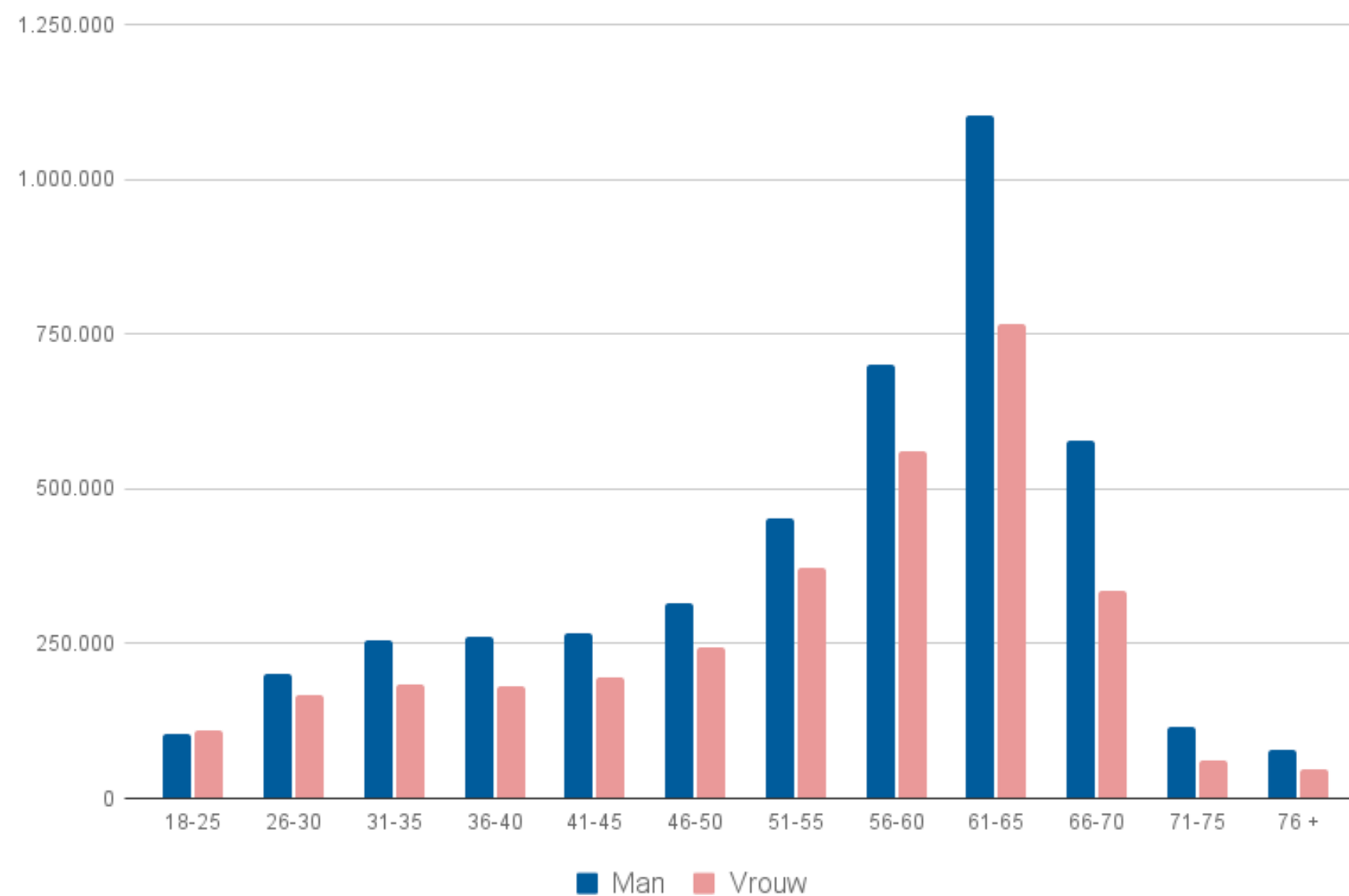

Aantal succesvolle log-ins

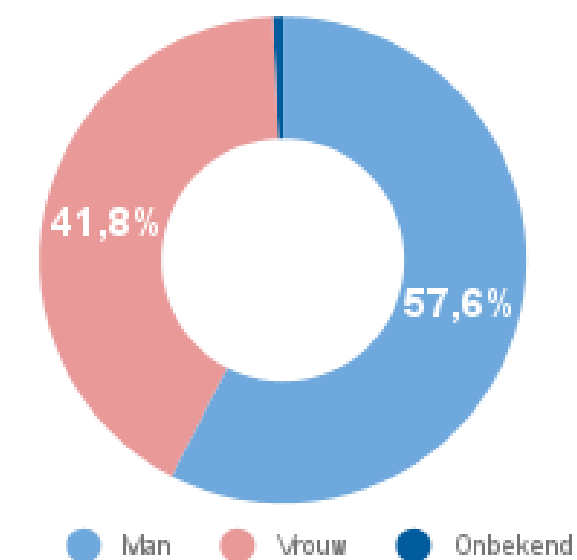
8.106.777

Leeftijd van de bezoeker

Geslacht

Mijnpensioenoverzicht.nl niet realtime

mijnpensioenoverzicht.nl

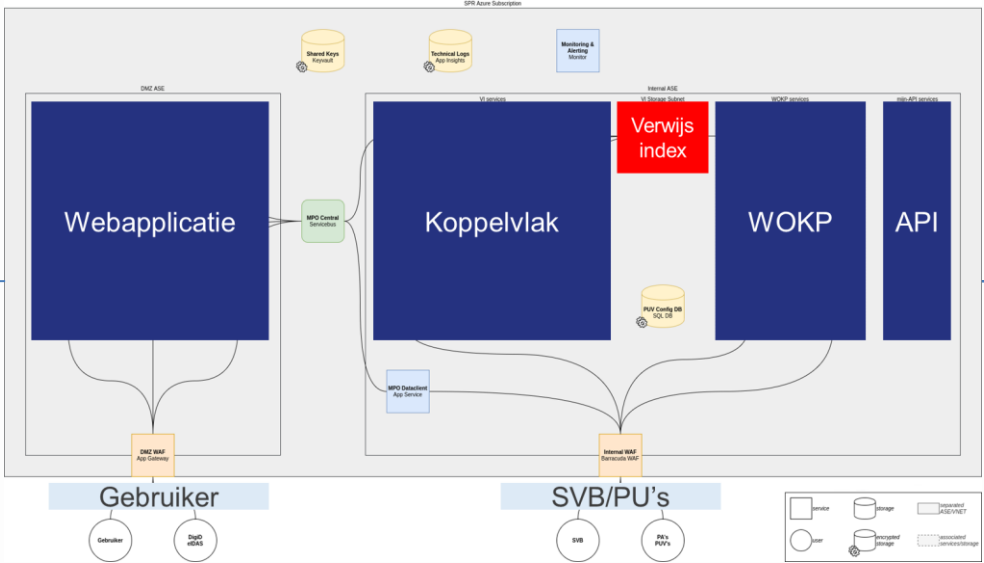
Nederlands

Uitloggen

Sociale Verzekeringsbank	 voor het leven Sociale Verzekeringsbank	Gegevens ontvangen
a.s.r.	 a.s.r. de nederlandse verzekerings maatschappij voor alle verzekeringen	Gegevens ontvangen
Interpolis		Gegevens ontvangen
Pensioenfonds PGB		Gegevens ontvangen
Stichting Pensioenfonds Achmea	 achmea Pensioenfonds Achmea	Gegevens ontvangen
Zwitserleven		Gegevens ontvangen

Werking platform

Domein Mijnpensioenoverzicht.nl

Domein
Pensioenuitvoerders en
dataleveranciers

ABP

PMT
pensioenfondsen
Metaal & Techniek

achmea
Pensioenfondsen Achmea

BE
FRANK

SVB

kps

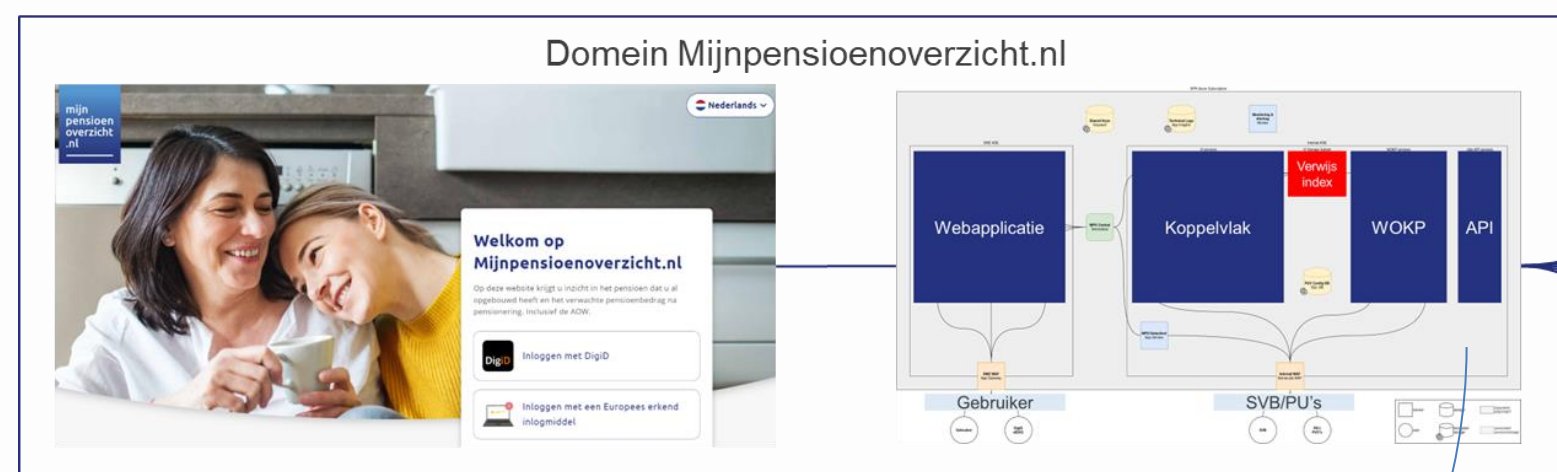
Data delen helpt bij keuzebegeleiding

- Besluit gegevensverstrekking voor keuzebegeleiding pensioenen
- Data delen is onderdeel van de Wtp
- Privacy is een speerpunt:
 - Burger moet bekend zijn bij de PUO
 - Data is alleen beschikbaar indien burger toestemming geeft
 - ⁶⁷ Data mag niet opgeslagen worden
 - Data mag niet verder gedeeld worden
- Vrijwillig voor PUO's om aan te sluiten

Werking van de API

Domein
Pensioenuitvoerders
en dataleveranciers

ABP

PMT
pensioenfonds
Metaal & Techniek

achmea
Pensioenfonds Achmea

**BE
FRANK**

Mijnomgeving PUO

Haal mijn
info op!

Welke data wordt gedeeld

- Pensioenaanspraken (OP, NP en WzP, zowel opgebouwd als te bereiken)
- Tijdvakken aanspraken
- Status actieve opbouw
- AOW bedragen (opgebouwd en te bereiken)

Dank voor jullie aandacht

Op de hoogte blijven over data-delen?
bestuursbureau@pensioenregister.nl

KPS CONGRES

Nieuwe perspectieven op activatie van deelnemers

JUNI 29

2023

Pauze

Programma

Congres – deel 2

Nieuwe perspectieven op activatie van deelnemers

16.10	PENSIOEN & KEUZE BEGELEIDING
Hoe doen ze dat in landen om ons heen?
Andrea Middel
16.30	KIEZEN, VALLEN, OPSTAAN EN WEER DOORGAAN!
Van een crisis een kans maken
Dennis Hurkmans
16.50	WRAP-UP & AFRONDING
Monique van der Poel
17.00	SLOTWOORD
Don van der Steeg
17.10	DRANKJE & HAPJE & NAPRATEN
18.00	EINDE CONGRES

PENSIOEN EN KEUZE BEGELEIDING

Hoe doen ze dat in landen om ons heen?

Andrea Middel,

Partner bij DURF financieel planners

Inkomend voorzitter Financial Planning Standard Boards

Stelling

Eens

Oneens

Pensioen wordt overal in de wereld heel verschillend geregeld

- **The global body for financial planning**
 - We set the global standards for the profession
 - We work with global regulators
 - We own the international CERTIFIED FINANCIAL PLANNER certification program

CFP Certification

Global excellence in financial planning

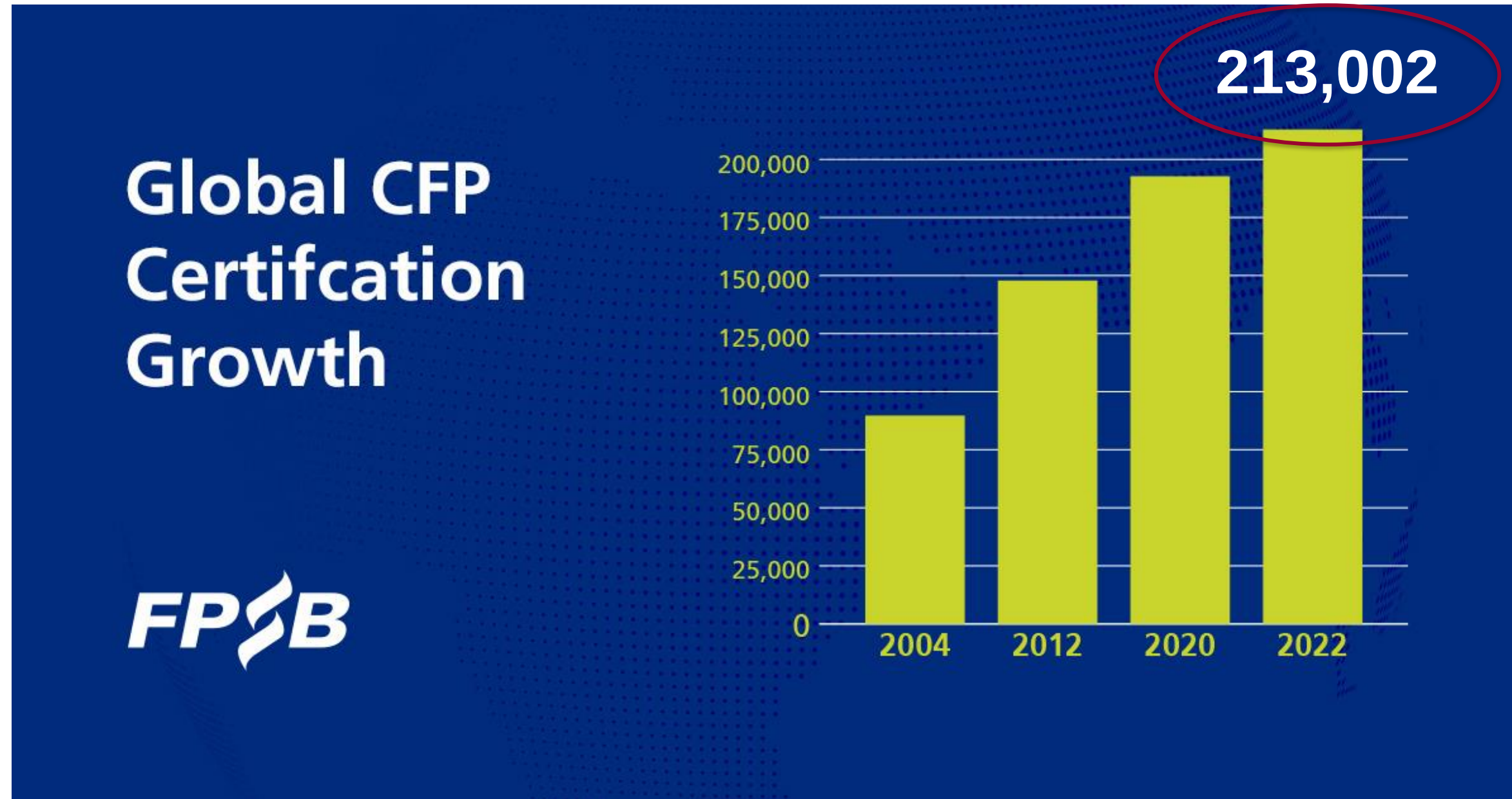
www.fpsb.org

Over 213,000 CFP professionals in 27 Territories

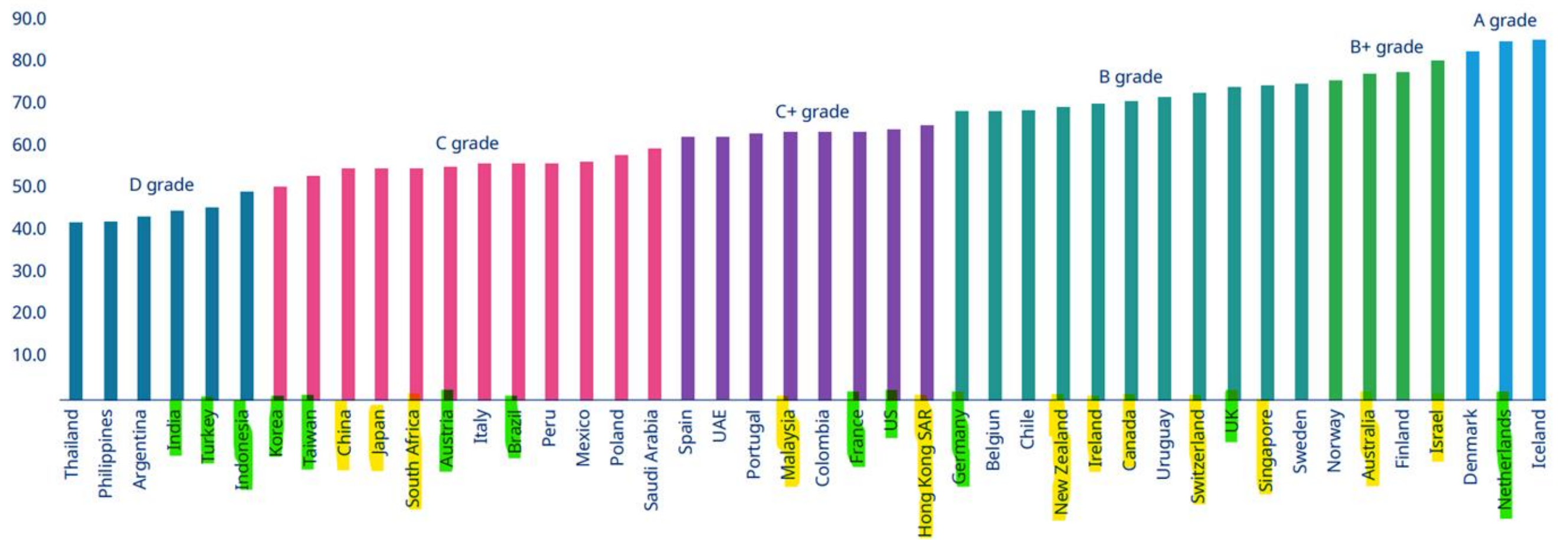

Global CFP certification growth

Year-end 2022

Figure 2. Summary of the 2022 results

Grade	Index value	Systems	Description
A	>80	Iceland Netherlands Denmark	A first-class and robust retirement income system that delivers good benefits, is sustainable and has a high level of integrity
B+	75–80	Israel Finland Australia Norway	A system that has a sound structure, with many good features, but has some areas for improvement that differentiates it from an A-grade system
B	65–75	Sweden Switzerland Ireland Belgium Singapore Uruguay New Zealand Germany UK Canada Chile	
C+	60–65	Hong Kong SAR France Spain US Malaysia UAE Colombia Portugal	A system that has some good features, but also has major risks and/or shortcomings that should be addressed; without these improvements, its efficacy and/or long-term sustainability can be questioned
C	50–60	Saudi Arabia Brazil Austria South Africa Poland Peru China* Mexico Italy Japan Taiwan Korea (South)	
D	35–50	Indonesia India Philippines Turkey Argentina Thailand	A system that has some desirable features, but also has major weaknesses and/or omissions that need to be addressed; without these improvements, its efficacy and sustainability are in doubt
E	<35	Nil	A poor system that may be in the early stages of development or non-existent

* In this report, “China” refers to the pension system in mainland China. The pension systems in Hong Kong SAR and Taiwan are shown separately, as they have different pension systems.

Verkennd kwalitatief onderzoek

- *Open vragen aan CEO's van beroepsorganisaties van financieel planners in verschillende landen*
- *Schriftelijke terugkoppeling ontvangen met verschil in diepgang*
- *Dus:*
 - *Niet wetenschappelijk*
 - *Maar wel informatief*
- *Veel antwoorden roepen weer nieuwe vragen op*

De onderzoeksvragen

1. *Can you briefly describe the way pensions work in your country (e.g., state pensions, employer pensions, own savings, etc.)? **Hoe is pensioen geregeld?***
2. *Can employees make choices with their pension funds or with employee benefit pensions offered by insurance companies (e.g., investment decisions, lumpsum, etc.)? **Keuzemogelijkheden?***
3. *If yes, what is the role of the employer? How are employees supported, motivated and/or advised about their choices? Does a pension fund offer advice/financial planning, do they refer to financial planners, is there a digital tool, etc.? **Rol pensioenfondsen/of werkgever?***
4. *Do you have any data or insights on employee behavior (e.g., do they ask for advice, use 'advice-tools' or choose a default option, etc.)? **Gedrag deelnemer***
5. *Based on your experience, do you have any advice for Dutch pension funds who are struggling / searching for a way to execute the new law that requires them to offer some kind of guidance? **Tips?***

Israël

Hoe is pensioen geregeld?

- *Verplicht pensioen voor werknemers met een minimum bijdrage door de werkgever (6,5% à 7,5%) plus een bijdrage door werknemers*
- *Werkgever betaalt premies voor ziekte en overlijden*
- *Sinds 2017 moeten zelfstandigen verplicht een deel van het inkomen opzij zetten voor pensioen (fiscaal aftrekbaar). Onttrekken is mogelijk indien tijdelijk geen inkomen*

Israël

Keuzemogelijkheden

- ***Werknemer kiest zelf het pensioenproduct, de manier van beleggen en de manier waarop (rechtstreeks of via intermediair)***

Rol pensioenfonds en/of werkgever

- ***Werkgever betaalt premie in pensioenplan naar keuze van werknemer.***
- ***Pensioenaanbieder heeft goede tools***

Gedrag werknemer:

- ***Meeste werknemers kiezen voor beleggingsoptie met 40% risico***

Tips?

- ***Het systeem bestaat nu 25 jaar en men is over het algemeen tevreden met het systeem***

Australië

Hoe is pensioen geregeld?

- *Superannuation, eerder veel DB, tegenwoordig vooral DC*
- *Wettelijk vastgestelde minimale inleg door werkgevers (10,5%, stijgend)*
- *Ondernemingsfondsen, sectorfondsen en fondsen voor publieke sector*
- *Voor bovenkant van de markt: self-managed Superannation Funds (inclusief advies)*

Australië

Keuzemogelijkheden

- *Deelnemers kunnen zelf fondsen kiezen en (binnen bepaalde limieten) bijstorten. Beleggingsrisico bij deelnemer*
- *Na aantal 'schandalen' toezicht aangescherpt met meer bescherming voor deelnemers*

Rol pensioenfonds en/of werkgever

- *Default beleggingsoptie*
- *Soms financieel advies via het pensioenfonds (persoonlijk en digitaal)*
- *Werkgevers bieden soms 'financial wellbeing service', inclusief pensioenplanning*

Australië

Gedrag werknemer:

- ***Deelnemers komen pas in actie op het moment dat ze 'bijna bij hun geld kunnen', richting pensioendatum dus***
- ***Tijdens Covid kon iedereen 10.000 AUD opnemen: nog nooit zoveel aandacht voor pensioen, totaal 38 miljard uit systeem***
- ***Meer behoefte aan financieel advies bij oudere deelnemers***

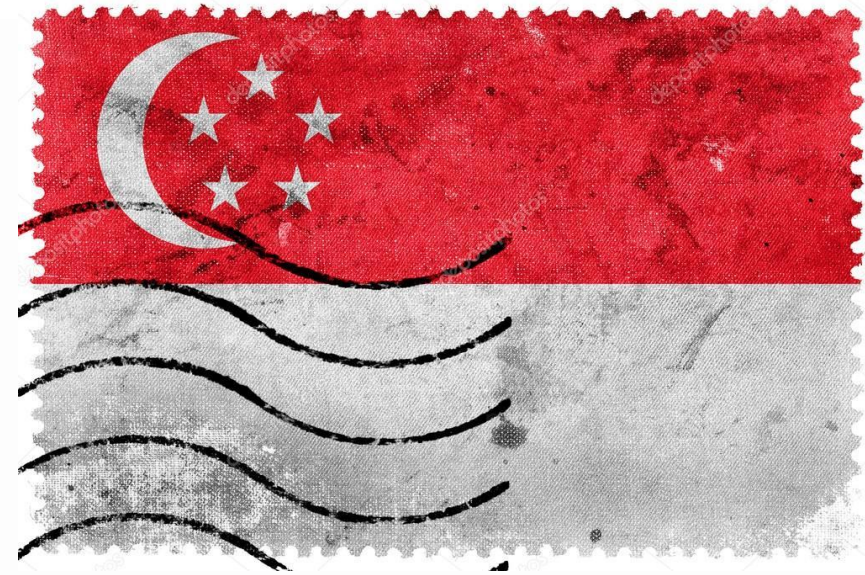
Australië

Tips

- ***Maak producten niet te complex***
- ***Make it fun for now ('punten of beloning' uitdelen als mensen bijvoorbeeld profiel invullen, keuzes maken)***
- ***Pensioenfondsen zouden allemaal persoonlijk advies moeten aanbieden (door zelf te doen of door te verwijzen)***
- ***'memberengagement' geeft deelnemers eigenaarschap en invloed***

Singapore

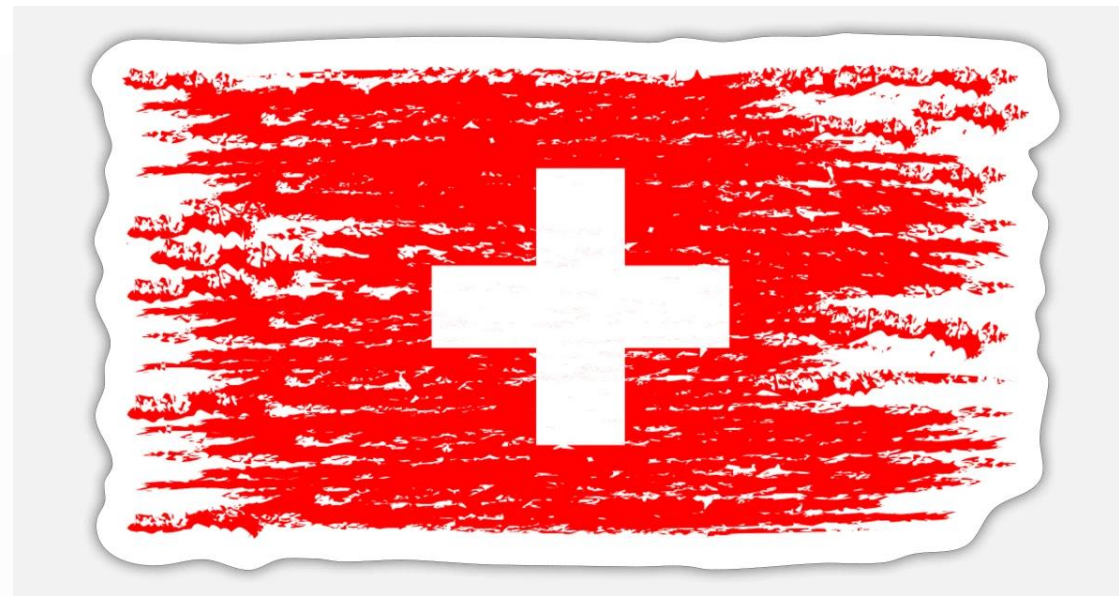

Hoe is pensioen geregeld?

- *3 pijlers: staatspensioen, werkgeverspensioenen en eigen beleggingen*
- *Geen keuzemogelijkheid met pensioen*

Zwitserland

Hoe is pensioen geregeld?

- *Pensioen gebaseerd op drie pijlers:*
 - *Staatspensioen*
 - *Private pensioenen*
 - *Eigen spaargeld*

Canada

Hoe is pensioen geregeld?

- *Verplicht basis pensioenplan waar werkenden voor moeten betalen, bescheiden uitkering vanaf 65 jaar (CPP, Canadian Pension Plan)*
- *Pensioen geregeld door werkgevers, niet verplicht. Vaak DB in publieke sector, DC in private sector*
- *Registered Retirement Savings plan (RRSP), vergelijkbaar met onze lijfrente. Gemaximeerde fiscale aftrek van inleg, belast bij uitkering*

Keuzemogelijkheden:

- *Beleggingskeuzes bij DC-pensioen, RRSP is volledig 'self-managed'*

Canada

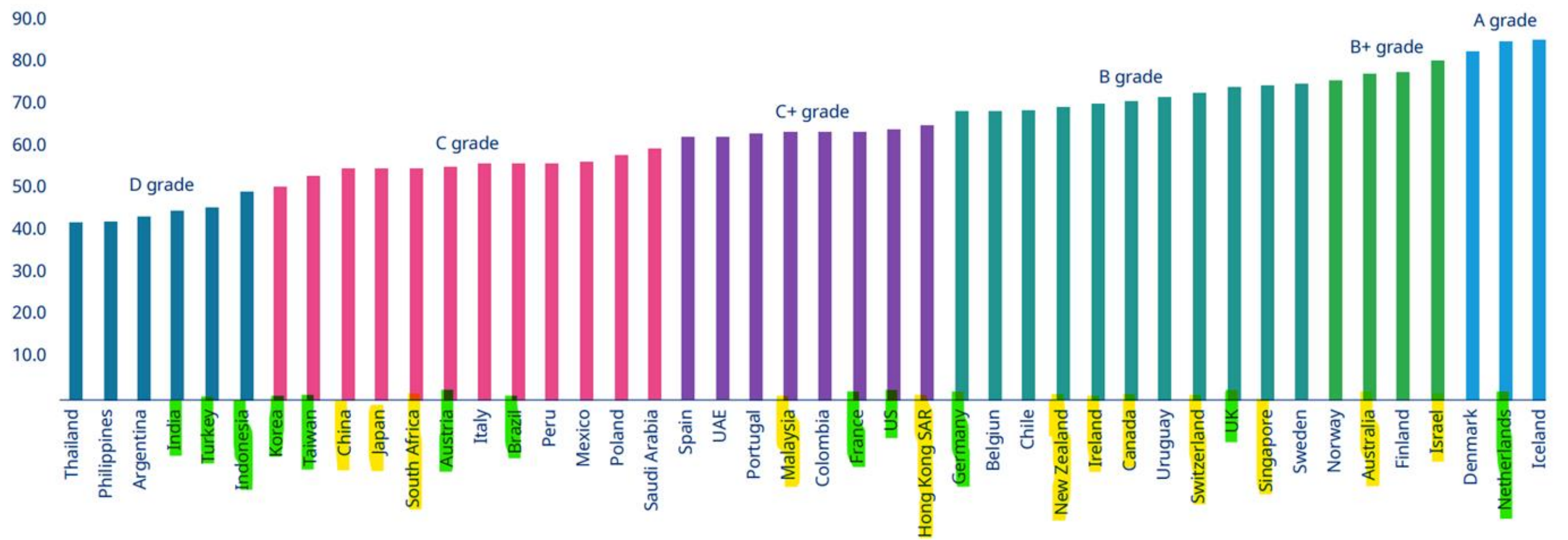

Rol pensioenfonds/werkgever

- *Grotere werkgevers bieden financiële planning en/of beleggingsadvies aan bij de pensioenregeling*
- *Sommige pensioenfondsen zijn begonnen met de introductie van financiële planning voor hun gepensioneerden*
- *Veel pensioenfondsen overwegen om financieel planners in te huren om advies te kunnen geven aan deelnemers*

Figure 2. Summary of the 2022 results

Grade	Index value	Systems	Description
A	>80	Iceland Netherlands Denmark	A first-class and robust retirement income system that delivers good benefits, is sustainable and has a high level of integrity
B+	75–80	Israel Finland Australia Norway	A system that has a sound structure, with many good features, but has some areas for improvement that differentiates it from an A-grade system
B	65–75	Sweden Singapore UK Switzerland Uruguay Canada Ireland New Zealand Chile Belgium Germany	
C+	60–65	Hong Kong SAR US Colombia France Malaysia Portugal Spain UAE	A system that has some good features, but also has major risks and/or shortcomings that should be addressed; without these improvements, its efficacy and/or long-term sustainability can be questioned
C	50–60	Saudi Arabia Poland Mexico Brazil Peru Italy Austria South Africa China* Japan Taiwan Korea (South)	
D	35–50	Indonesia Turkey India Argentina Philippines Thailand	A system that has some desirable features, but also has major weaknesses and/or omissions that need to be addressed; without these improvements, its efficacy and sustainability are in doubt
E	<35	Nil	A poor system that may be in the early stages of development or non-existent

* In this report, “China” refers to the pension system in mainland China. The pension systems in Hong Kong SAR and Taiwan are shown separately, as they have different pension systems.

Ierland

Hoe is pensioen geregeld?

- ***Staatspensioen, voor 57% van de werkenden is dat het hoofd-pensioeninkomen***
 - *Bijdragend*
 - *Niet-bijdragend*
- ***Publieke sector pensioen (unfunded)***
- ***Private sector pensioen (werkgever-werknemer)***
 - *Trend: van DB naar DC*
 - *Pensioen mag worden omgezet naar 'Approved Retirement Fund': vanaf 61 jaar opname toegestaan van 4% per jaar*
- ***'derde pijler':***
 - *Personal Pension Plan (voor zelfstandigen en voor wie geen pensioen via werkgever opbouwt)*
 - *Personal Retirement Savings Accounts (PRSA): DC regeling voor iedereen*
- ***Alle vormen van pensioeninleg, fiscaal aftrekbaar***

Ierland

Keuzemogelijkheden

- ***Lumpsum e.o. vervroegde opname vanaf 61 jaar***
- ***Beleggingskeuzes (groot verschil tussen aanbieders)***

Rol werkgever/pensioenfondsen

- ***Sommige werkgevers organiseren workshops of individuele adviestrajecten, vooral vlak voor pensioendatum. Vaak aangeboden door aanbieders van pensioenproducten***
- ***Tools van pensioenfondsen de laatste jaren sterk verbeterd (inclusief rekenopties)***

Gedrag deelnemer:

- ***80% kiest voor default***
- ***43% heeft pensioenapp gedownload (neemt toe)***

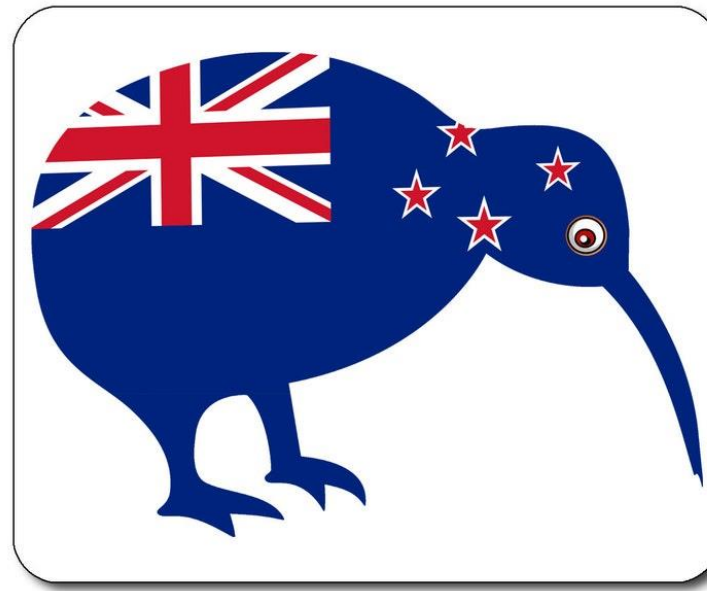
Ierland

Tips

- *Eenvoud in regelingen maakt communicatie gemakkelijker*
- *In Ierland bestaat sinds 2021 de 'Master Trust': DC-regeling voor meerdere bedrijven onder één paraplu (vergelijk in Nederland met PPI). Eenvoudig in uitvoer, komt vaker voor*
- *Digitaal advies is prima in minder complexe situaties, richting pensioendatum is persoonlijk advies gewenst*

Nieuw Zeeland

Hoe is pensioen geregeld?

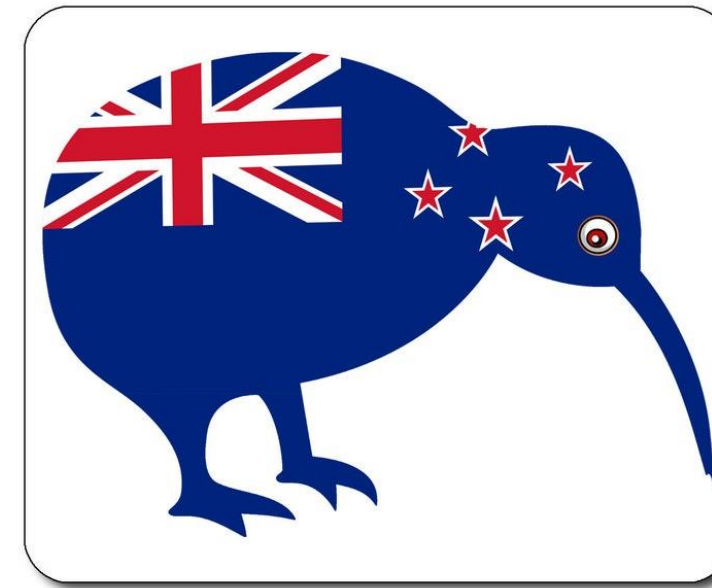
- *Nationaal pensioensysteem, waar iedereen tot 65 jaar aan betaalt*
- *'Kiwisaver': vrijwillige pensioenregeling waar werkgever en werknemer samen aan betalen. Geld mag worden vrijgemaakt, bij:*
 - *aankoop eerste huis*
 - *'hardship'*
 - *op 65-jarige leeftijd*
- *Geen keuzemogelijkheden*

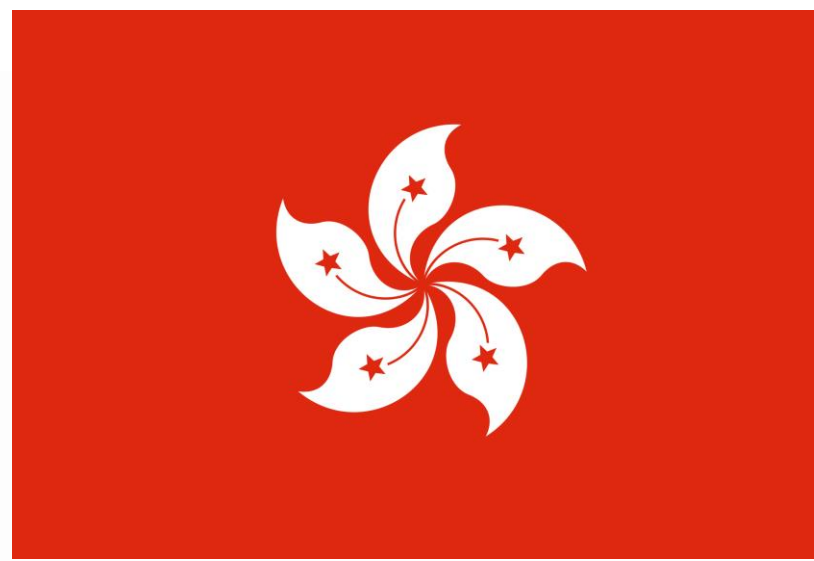
Nieuw Zeeland

Financial Services Council of New Zealand

- *Non profitorganisatie*
- *Visie: the grow of financial confidence and wellbeing of New Zealanders*
- *Lid zijn grote verzekeringsmaatschappijen, fondsmanagers, allerlei soorten van providers in fin sector*
- *Zij doen onderzoeken, programma's voor financiële geletterdheid op scholen, consumenteneducatie, etc*

Hong Kong

Hoe is pensioen geregeld?

- *Wettelijk verplicht, maar privaat geregeld 'Mandatory Provident Fund'(MPF)*
- *Werkgever en werknemer zijn verplicht om bij te dragen*
- *Als werkgever niet stort is dit een strafbaar feit (boete of gevangenis!)*
- *Werkgever stort in MPF naar keuze, maar werknemer kan switchen naar ander MPF*

Rol werkgever/fonds

- *MPF's werken met tools voor werkgevers en werknemers*
- *40.000 (!) geregistreeerde MPF intermediairs*

Tip:

- *Het zou misschien efficiënter zijn als de overheid pensioen centraal zou regelen...*
(volgens invuller van vragenlijst)

Maleisië

Hoe is pensioen geregeld?

- *Ambtenaren krijgen overheidspensioen*
- *Werknemers in private sector hebben 'Employee Provident Fund' met een verplichte bijdrage*
- *Optie voor eigen bijdrage in 'Private Retirement Scheme'*

Keuzemogelijkheden:

- *Werknemer kan zelf keuzes maken met de pensioenbijdrage*

Maleisië

Rol pensioenfonds/werkgever

- *Sommige werkgevers organiseren 'financial literacy talks'*
- *Aanbieders van pensioenoplossingen bieden goede tools*
- *Zowel de aanbieders van EPF als PRS hebben adviseurs en/of financieel planners in dienst voor individueel advies*

Zuid Afrika

Hoe is pensioen geregeld?

- *Diverse soorten fondsen: pensioenfondsen, 'Provident funds', retirement annuity funds*
- *Ambtenaren hebben eigen pensioenregeling*
- *Bijna alle regelingen o.b.v. DC*

Keuzemogelijkheden:

- *Keuzes o.a. op het gebied van vrije opname bij wisseling van baan of op pensioendatum*

Nieuwe pensioenwetgeving sinds 2015, gericht op meer pensioensparen en minder opnemen als het tegenzit.

Zuid Afrika

Rol werkgever/pensioenfonds

- ***Werkgever is verantwoordelijk voor 'retirement benefit counselling', gericht op financieel inzicht en inkomensontwikkeling bij pensionering***
- ***Reden: 6% ervaart een comfortabel pensioen, 97% haalt (voortijdig) cash uit pensioen***
- ***Deelnemers van pensioenfondsen moeten 'benefit counselling' aangeboden krijgen sinds pensioenherziening in 2015***
- ***Pensioenfondsen kunnen in hun reglement opnemen dat deelnemer een financieel adviseur of gecertificeerd financieel planner moet inschakelen***
- ***Fee's betaald aan financieel adviseur/planner zijn fiscaal aftrekbaar***

Japan

Hoe is pensioen geregeld?

- *Werkenden (zelfstandig of in loondienst) zijn verzekerd via een nationaal pensioenplan*
- *Werkgever kan aanvullend werknemerspensioen regelen*
- *Individuele 'annuïteitenverzekering', vooral gebruikt door zelfstandigen, inleg aftrekbaar, karakter regeling DC (vergelijkbaar lijfrentebeleggingsrekening?)*

Keuzemogelijkheden:

- *Ja, o.a. beleggingskeuzes*

Japan

Rol werkgever/pensioenfonds

- ***Werkgevers moeten iets doen aan 'investment-education'. Werknemers moeten snappen waarin ze beleggen (van begin tot eind)***
- ***Werkgevers kunnen dit 'uitbesteden' aan pensioenfondsen of productaanbieders***

Tips:

- ***Financieel planners zijn heel geschikt voor het geven van 'guidance'. Streven naar meer samenwerking financieel planners en pensioenwereld***

Japan

Brochure met vormen van pensioeneducatie (webinars, elearning, klassikaal, etc)

企業年金連合会の
投資教育サービス
2023年度版

企業年金連合会

2023.4

企業年金連合会の投資教育サービスとは

事業主の委託を受けて投資教育を実施します

■ 企業型DCは、加入者が自己責任により資産運用を行い、資産形成を行う制度です。

■ 加入者が適切に資産運用を行えるよう、事業主には投資教育を継続的に実施する努力義務が課せられています。

■ 企業年金連合会は、事業主からの委託を受けて、投資教育を実施しています。

継続的に投資教育を実施する義務

加入者

自己責任による資産運用

運用商品

投資教育

事業主

委託

企業年金連合会

受講方法と料金

開催日時は4ページ参照

	eラーニング	ライブ配信セミナー	講師派遣
概要	パソコンやスマートフォンでeラーニングコンテンツを視聴	パソコンやスマートフォンからライブ配信のセミナーに参加	連合会から講師を派遣し、対面・Webでセミナー実施
年代別コンテンツ	○	○	○
テーマ別コンテンツ	○	—	—
料金（税込）	（年間） 1社ごとに3,000円	無料	40,000円/回 （会員は32,000円/回） 別途、交通費等

（注）

1. eラーニングは、上記の料金で、3ページの年代別とテーマ別のコンテンツの全てをご視聴いただけます。

2. ライブ配信セミナーの受講料は無料ですが、事前に業務委託契約の締結が必要です。

3. 講師派遣でWebセミナーを行う場合、Web会議の環境については事業主様でご用意ください。

2

eラーニングコンテンツの内容

年代別（アニメーション）

コンテンツ	内容	視聴時間
40歳代までの方向け	ライフプランを本格的に検討し始める世代の方にDCの基本について説明します。	約80分 （計12動画）
50歳代以上の方向け	定年退職前に準備しておくことを考えた世代の方に、DCの基本について説明します。	約90分 （計12動画）

テーマ別（専門家による解説）

コンテンツ	内容	視聴時間
投資信託（入門）	資産形成に欠かせない投資信託について、仕組みや選び方、活用方法について説明します。	約110分 （計4動画）
社会人のためのマネープラン	社会人として、お金とうまく付き合うための知識について説明します。	約120分 （計4動画）
スマホアプリを活用したお金の管理術	電子マネーや家計簿等のスマホアプリを活用したお金の管理方法を導入し、老後の資産形成に取り組む方法について説明します。	約50分 （計2動画）
サラリーマン女子 定年後にどう備えるか	公的年金・企業年金をどう受け取り、医療・介護等を含めた支出にどう備えるか、今からどのような準備をしていけばいいのかが説明します。	約90分 （計4動画）
投資賢者の心理学	人間は、分かっているつもりでも、つい不合理な行動を取ってしまうことがあります。不合理な投資行動を行動経済学の観点から解説し、その対策を解き明かします。	約40分 （計2動画）

ライブ配信セミナー開催日時

40歳代までの方向け

開催日	時間	申込〆切
2023年5月24日（水）	15時～16時	2023年5月17日（水）
7月19日（水）	15時～16時	7月12日（水）
10月25日（水）	15時～16時	10月18日（水）
2024年1月19日（金）	15時～16時	2024年1月12日（金）

50歳代以上の方向け

開催日	時間	申込〆切
2023年6月22日（木）	15時～16時	2023年6月15日（木）
9月15日（金）	15時～16時	9月8日（金）
12月19日（火）	15時～16時	12月12日（火）
2024年2月16日（金）	15時～16時	2024年2月9日（金）

ご視聴にあたって

● ライブ配信セミナーは、「Cisco Webex」を利用して開催します。

● ご参加にはパソコン、スマートフォン又はタブレット（スマートフォン又はタブレットで視聴する場合、事前にアプリのインストールを行ってください）が必要です。

● インターネットブラウザは Microsoft Edge又はGoogle Chrome の利用を推奨します。

● 上記日時は諸事情により変更することがあります。あらかじめご了承ください。

（問い合わせ先）
企業年金連合会 会員サービスセンター 私的年金制度普及事業室
03-5401-8717 pfa-edu@pfa.or.jp

3

China

Hoe is pensioen geregeld?

- *Basic Pension Insurance (BPI), pensioen gefund door werkgevers en werknemers en alleen beschikbaar voor deelnemers die bijgedragen hebben*
- *Pensioen aangeboden door werkgevers, zowel DC- als DB-regeling (zelf opzetten of uitbesteden aan verzekeringsmaatschappij)*
- *Employee benefits pensions: vrijwillig, werknemer neemt initiatief. Werkgever en werknemer kunnen er beiden in storten*
- *Persoonlijke spaargelden en beleggingen*

Er wordt gewerkt aan pensioenhervorming i.v.m. vergrijzing: pensioenleeftijd en premies omhoog

Keuzemogelijkheden:

Ja, o.a. beleggingen

China

Rol werkgever/pensioenfonds?

- *Verantwoordelijkheid voor 'pensioeneducatie' ligt vooral bij werkgever of deelnemer zelf. Meerdere werkgevers hebben daar programma's voor (beleggingsstrategieën, pensioenplanning)*
- *De overheid (National Council for Social Security) geeft informatie over staatspensioen*
- *Toezichthouder (China Securities Regulatory Commission) geeft informatie over beleggingsopties*
- *Pensioenfondsen geven geen advies, maar kunnen samenwerken met partijen die dat wel doen*
- *Pensioenfondsen ontwikkeling wel steeds vaker goede tools*

Stelling

Eens

Oneens

Pensioen wordt overal in de wereld heel verschillend geregeld

KIEZEN, VALLEN, OPSTAAN EN WEER DOORGAAN!

Van een crisis een kans maken

Dennis Hurkmans

Bus Whisky Distillers BV

Stelling

Eens

Oneens

In een crisis zit altijd een kans

BUS WHISKY DISTILLERS

JUNI 2023 - KPS CONGRES

DE HEISCHE HOEVE

DE HEISCHE HOEVE

BLOND

FARM TO BOTTLE BEER

BREWED BY BRAM

33CL

6.5 % VOL

DE HEISCHE HOEVE

WHITE
PALE ALE

FARM TO BOTTLE BEER

BREWED BY BRAM

33CL

5.5 % VOL

Natuurwonder van buurtschap Bus ontmaskerd: waterleiding lekte mogelijk al 30 jaar

VIDEO

NISTELRODE - Het natuurwonder van Bus is ontmaskerd. Een pruttelende waterbron blijkt een waterleiding te zijn die lekte, mogelijk al dertig jaar.

BUS
WHISKY

**SINGLE MALT
SINGLE CASK
SINGLE ESTATE**

An aerial night view of the Hong Kong skyline, featuring the Hong Kong Tower and other illuminated skyscrapers. A large green heart is superimposed over the center of the image, containing the text for the Global Green Awards. The heart has a small gold-colored segment at the top right.

Global Green Awards™

London
GOLD
2021

In een crisis zit altijd een kans

De belangrijkste learning? Duurzaamheid loont!

- Betere toegang tot klanten
- Betere toegang tot de arbeidsmarkt
- Betere toegang tot de kapitaalmarkt

BUS
WHISKY

www.buswhisky.com/investeren

WRAP-UP & AFRONDING

Monique van der Poel

SLOTWOORD

Don van der Steeg,

voorzitter KPS

HARTELIJK DANK !

Monique van der Poel

Michael Visser

Wendy Brink-den Nieuwenboer

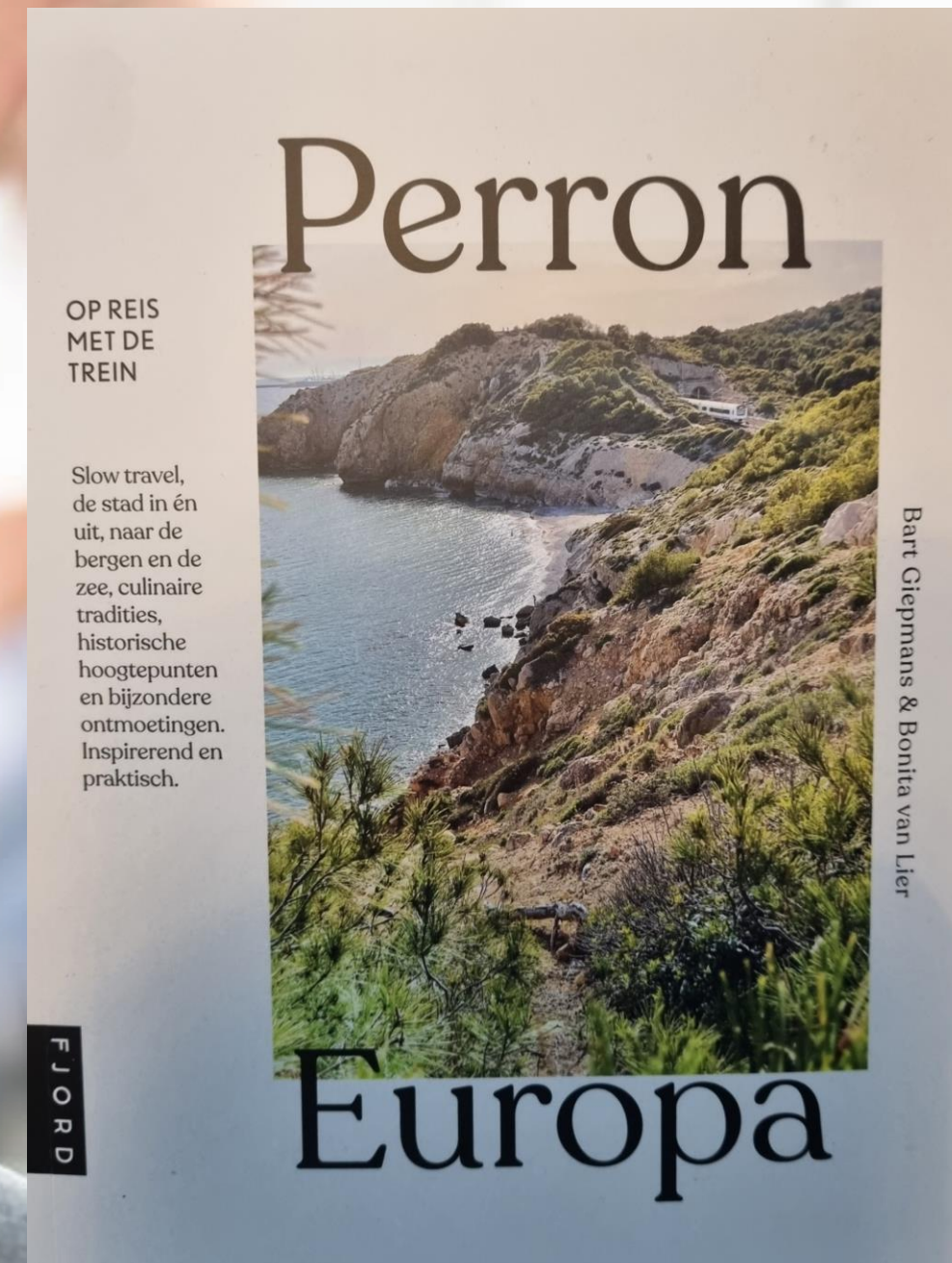
Stefan Taubert

Mark Boskamp

Andrea Middel

Michael Visser

Dennis Hurkmans

KPS bijeenkomsten 2e helft 2023

19 september 2023	Inzicht in belangrijke waarden van ons (nieuwe) pensioen
m.m.v. Jan-Huug Lobregt, René Schalk, Nikki Trip, Eric Veldpaus
11 oktober 2023	Datakwaliteit (vóór, tijdens en na transitie Wtp)
m.m.v. Wim Koeleman, Albert Smolenaers (en gastsprekers)
16 november 2023	SusPens Hackathon
8 december 2023	Groot KPS Pensioendebat: Keuzebegeleiding & Advies

Complete programma volgt in de uitnodigingen die je na de zomer ontvangt

Laten we met elkaar
proosten op een
mooie zomer!

Afsluiting

KPS
Postbus 44
3879 CA
Hoevelaken

T: 033 257 05 88
info@kps.nl
www.kps.nl

Kring van Pensioenspecialisten

@kringpensioen

© KPS. Niets uit deze presentatie mag worden vermenigvuldigd, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van KPS.